

י"ל ע"י ארגון נעשה ונשמע
 טל: 0722-477774 פקס: 0722-155-701
 דוא"ל: m072247774@gmail.com

התקבצו

בית וועד לחניכי הישיבות
 העוסקים בתורת מוהר"ן מברסלב זיע"א

גליון
 9

אב תשע"ה
 נושא החודש:
 עבודת התשובה

דרכה של תורה

מאמר תורני בנושא ע"פ תורת מוהר"ן

'לחזור' - למקום הנכון

אפילו הוא רשע גמור, מקודשת, והסיבה לכך "שנא הרהר תשובה בלבו". והלא אין המדובר שמאותו רגע הוא הפך לצדיק, דא"כ מאי קמ"ל, אלא בהכרח שנשאר ברשעו כבראשונה, ולמרות זאת, אילו אכן באותו רגע הרהר תשובה בלבו, הרי הוא צדיק גמור, הרי שמדובר בדבר פשוט ביותר.

לא מדובר א"כ בדברים חדשים. אך הבנה חדשה בדברים, תסייע לנו להבין את הדבר הפשוט הזה, ולהתחבר אליו לעובדא ולמעשה, בימי אלול ותשרי, ובכל השנה כולה.

תשובה - לחזור בחזרה

אם נתייחס לפירוש המילולי של "תשובה", הכוונה היא - לשוב. לחזור בחזרה. וכמו שהוא מוגדר בזוה"ק "דאיזיריקת לאתר דאתנטילת מתמין". כלומר, התשובה היא לחזור לשרוש, לחזור למקום הנכון. זאת אומרת: יש 'מקום' ששם אנו אמורים להיות. כשנפלו - יצאנו מהמקום הזה, וה'תשובה' היא - לחזור למקום הזה. מהו ה'מקום' הזה?

השי"ת ברא את העולם, כדי שיכבדו אותו. וכדברי חז"ל "כל מה שברא הקב"ה, לא בראו אלא לכבודו". ה'כבוד' נובע ממקום מאד עליון. בלשון הספירות מדובר באור ה'כתרה', ובשלשונה הוא הרצון הכי עליון והכי שורשי שבאדם. הוא כל כך גבוה ושורשי - עד שכל פעולה חייבת להיות קשורה אליו. זהו הציר שמניע את כל הגלגל. הן של כל אדם פרטי, והן של כל העולם כולו: כל המדינות וכל הממלכות - נעות סביב הציר הזה. שבשורשו הוא 'כבוד' וההתבטאות הנמוכה שלו הוא 'מלכות' - שליטה.

כך שלמעשה, המלחמה בתוך האדם - כל היום וכל הזמן - הוא: האם להדיבק ב'כבוד' האמת, דהיינו הכבוד של השי"ת. וממילא להמליך אותו, דהיינו לעשות את מה ש'הוא' רוצה, מתוך ידיעה שבוה אני 'מוכבד' אותו. או שמא ללכת אחרי ה'כבוד' שלי, וממילא 'אנא אמלוך', אני אעשה את מה שאני רוצה, ואני ארחיב את השליטה הפרטית שלי.

זה אמנם לא ניכר בכזו גסות. אבל בסופו של דבר, כל פעולה וכל תנועה - הקטנה ביותר, במחשבה דיבור ומעשה - קשורה בהכרח לאחת משני האפשרויות הללו. מונח בזה: או כבוד אלוהים, שמכריח ביטול מוחלט של ה'מלכות שלי', או כבוד עצמי, וממילא ביטול כביכול של 'מלכותו יתברך רח"ל'.

זהו ה'מקום' עליו אנו חסומים. המקום שלנו, החיים האמתיים שלנו - הם במקום של ה'כבוד האלוהי', להבין שאני המייצג של מלכות שמים, ואני זה שמייצר את ה'כתרה' של המלך הגדול, והוא ממש מתכבד על ידי ורק על ידי, וממילא לחיות מתוך ביטול אל רצונו יתברך, שהוא האושר הגדול ביותר; ה'חסא' - הוא ההיפך מזה. וכמשמעות: 'החטאת המטרה'. החטא אינו הפרט הטכני שנעשה שלא כהוגן, אלא הסטייה מההתרחקות בכבוד ה', והמעבר החד לצד השני - הכבוד שלי; וה'תשובה' - היא לשוב בחזרה למקום הזה.

המשך בעמ' ד' <<<

עניין ה"תשובה" נתפס בעינינו כעבודה קשה מאד, כמעט בלתי אפשרית. בנוסף למה שהיא מלווה בדרך כלל ב'עבודות' של עצבות וכבודות, 'עבודות' לא אהובות כשלעצמם. ולכן לא פלא, שהוא הפך למצוות עשה שהזמן גרמא, כאשר העיסוק בו הצטמצם והתרכז לימי אלול וימים נוראים, שאו לומדים עליו ומדברים עליו, אבל 'הבו דלא להוסיף עלה', ובשאר ימות השנה, העיסוק בזה נדמה כמו עיסוק בענייני חנוכה או ל"ג בעומר.

הסיבה לכך נעוצה בגישה שגויה כלפי כל נושא התשובה. גישה שהופכת אותה למשהו קשה מאד, וממילא - מי מחפש קשים. אבל אם נבין נכון מה זו 'תשובה', ניווכח כמה היא פשוטה וקלה, הרבה יותר מכל דבר אחר, וממילא, לא רק שלא נחפש לברוח מזה, אלא אדרבה, נחפש אחריה ונשתוקק אליה בכל לב, ובכל הזדמנות, ננסה לחטוף אותה.

הדברים דלהלן מבוססים בעיקר על שלשה מאמרים בליקוטי מוהר"ן (ח"א סימן ו' וסימן ל"ה וח"ב סימן פ"ב), אך מקושרים למקומות רבים נוספים בדבריו הק', ובדברי מוהר"ת בליקוטי הלכות, ותן לחכם ויחכם עוד.

***

הגישה הפשוטה והמוכרת לעניין ה"תשובה" הוא שמדובר ב'תיקון'. אדם נהג שלא כראוי, נכשל, פגם - וכעת הוא רוצה לתקן זאת. לשם כך עליו להתחרט, להתוודות, לעזוב את החטא, ועוד רשימה של פעולות, שיע"ז הוא יכול לתקן את שעותיו.

אבל זו טעות. אין באמת אפשרות 'לתקן' את מה שעשינו. וכמואב בזה"ל: 'שאלו לחכמה, לנבואה, ולתורה 'חוטא מה דינו', ואף לא אחד מהם הצייע את אפשרות ה'תשובה'. הפשטות היא ש"הנפש החוטאת היא תמות". וזה מובן, כי אילו היינו כך פוגמים כל כך הרבה כלפי חבר, וכי היה מוכן לסלוח על כך? מה עוד, שפעמים רבות מדובר בדברים בלתי הפכיים שאין אפשרות לתקנם, כגון רציחה וכדו'. ובפרט ובעיקר לפי מה שמתבאר בספה"ק כמה באמת כל פגם, וכמה ועד היכן הוא נוגע - ברור שלא יספיקו כל ימינו כדי לתקן את כל זה.

יחיד שגילה את האפשרות של "תשובה" הוא השי"ת בעצמו. כי אכן, כל עניין ה'תשובה' הוא למעלה מהשכל, והוא אחד מהדברים שקדמו לעולם, היינו שאינו בכלל לפי הכללים של העולם, אלא כל כולו 'תורה' כביכול, ורחמים מיוחדים לפני משורת הדין, שעל ידיהם אפשר לחזור ולתקן הכל. ומאחר שממילא מדובר במשהו שלמעלה מן השכל, שוב אין צורך לחשוב שמדובר בעבודה קשה, ונצרכים לכך תנאים קשים, לא ולא, המתנה הזו ניתנה לנו בעין יפה, והיא מאד פשוטה וקלה.

הדברים אינם חדשים, אלא מקרא מפורש ומשנה מבוארת. הפסוק אומר "כי המצוה הזאת... לא נפלת היא מכך ולא חרוקת היא... כי קרוב אלך הדבר מאד...", [לדברי הרמב"ן שפסוק זה סובב על מצות התשובה]. ואם הפסוק בעצמו מעיד שהוא קל, מי יעז לומר אחרת, וכן מבואר בדברי המשנה "המקדש אשה על מנת שאני צדיק גמור,

דבר המערכת

כוחו של דף

מדהים לגלות מה כוחו של 'עלון'.

מדובר בסך הכל בנייר בודד, בעל כמה עמודים בודדים. לא קונטרס, ולא ספר, ובכל זאת - בכוחו לחולל מהפכות.

ניתן לראות זאת, חזק מאד וכואב מאד, בכיוון של הקלקול. די בדף אחד של חומר פסול, בתמונה אחת לא ראויה - כדי להפיל בחור או אברך לשאלו תחתיות. והיום כבר כולם יודעים זאת.

ניתן לראות זאת, מעשים שבכל יום, בדפי הפרסומות, הוועקים היום מכל קיר ומכל שולחן. דף אחד קטן, שמרזיץ אנשים לקנות, לבנות, לסדר, ו-להרוס.

אבל נזיזים גם לראות זאת בצד הקדושה. עלון אחד, שיוצא בסך הכל אחת לחודש. אך מכיל בתוכו כח אטומי של אור, של גאולה, של התקרבות, ושל התחדשות.

בכל גליון, עולה נושא חדש על הפרק. הוא נבחן מנחה ומכא כיוונים וזוויות, ובסופו של דבר מאיר את העיניים באור חדש מאיר וזורה, שנותן לנו פתאום להבין, שאכן כן, שייך ליבות להרבה דברים טובים שלא ידענו ולא הכרנו או לא חשבנו שזה שייך אלנו, ושייך לחיות חיים טובים יותר ממה שהכרנו.

ניתן בהחלט לומר, שכל נושא שעלה לדיון עד כה - גרם למהפכה חשיבתית בנושא. מסתבר שהלימוד תורה או ה'פרים' שלפני העלון, ושאחרי העלון - אלו שני דברים ממש.

אין כאן גאון או התפארות. כי אין מי שיגרוף אותה. כל מטרתו של הגליון הוא בסך הכל להגיש את הדין הישן שנמצא בתורתו של מוהר"ן, שזוהי ומעולם הכלילה בתוכה כח מהפכה והחינוך - לטובה כמובן - של כל מי שטעם ממנה. אם כן אין כאן חידוש, אלא הרחבה והתפשטות של חידוש-ישן.

***

לאור הקריאה שעלתה כאן בגליון הקודם, שהופנתה כלפי הציבור היקר, הגיעו פניות רבות למערכת, להודיע על פעילויות קיימות, ולבקש על פתיחת והקמת דברים נוספים וחדשים. חלקם תוכלו כבר לראות בגליון הנוכחי במדור ההודעות, ואת חלקם הגדול יותר - בגליונות הבאים בע"ה. והבקשה חוזרת על עצמה. אנא חברים יקרים, בואו נעזור לעצמנו. הפונטציאל הוא אדיר, והוא יכול להכפיל ולשלב עצמו בע"ה, אם וכאשר נעבד בכוחות מושתתים. עזרו נא, התעוררו נא, בידנו הדבר.

הנושאים הבאים:

- ▲ אלול - ראש השנה
- ▲ תשרי - חג הסוכות
- ▲ חשוון - עבודת הלילה
- ▲ כסליו - הודאה
- ▲ טבת - שובבי"ם
- ▲ שבט - התקשרות לצדיק

מכתיבים אותו כביכול. וממילא, כל זמן שאדם חי במהלך הזה, לחפש את כבוד ה' בכל זמן, להיות בקי ברצון ובקי בשוב - הוא ממלא את התפקיד שלו כראוי. וברגע שמפסיקים את המהלך הזה - זה השווש של כל הנפילות והחסאים. כי אם לא מחפשים את כבוד ה', נמשיכים וממילא לדברים אחרים.

וממילא, ה'תשובה' הוא לחזור בחזרה למהלך הנכון. להפסיק לחשוב על עצמי, רק לחשוב על כבוד ה', וזה בעצמו התיקון. כי אף אחד לא יכול להבטיח שהוא לא ייפול ולא יישלל בחטאים, אבל כן צריכים להחליט, שבכל מקרה ובכל מצב, אני לא אעזוב את הדבר העיקרי שהוא החיפוש אחר כבוד ה', וכך אדם חי כל ימיו בתשובה, וזה הדבר הכי פשוט והכי נעים שיש, כי כך אדם תמיד קרוב לה', בין בעלייה - אם הוא לא מפסיק לחפש עוד, ובין בירידה - אם הוא לא מתייאש ומרים ידים, אלא מאמין שה' קרוב אליו, והוא יכול לכבד אותו גם מפה.

מזה, אלא מה יש להשי"ת מזה. אז כל התמונה נראה אחרת. כי אז מחפשים כל הזמן איך אני זוכה להתקרב להשי"ת, ואיך אני זוכה לכבד אותו, וממילא. א. גם במה שמצליחים, לא מרגישים 'טוב לי, וזהו', אלא מחפשים איך עוד אני יכול לכבד את ה', ואיך אני יכול להתקדם בזה עוד, וזה נקרא 'בקי ברצון' - לא לעצור אלא להמשיך ולרוץ אל השי"ת. ב. גם במה שלא מצליחים, צריכים להתחזק ולדעת שכל זאת אני קרוב להשי"ת, הוא רוצה אותי, ומחפש עדיין שגם אני אכבד אותו, וממילא אעשה את המעט שאני יכול ואנסה שוב ושוב עד שאזכה. וזה נקרא 'בקי בשוב' - לא ליפול, אלא להחזיק מעמד.

יעקב: אני שומע דברים חדשים לגמרי. אבל עדיין לא הבנתי - איך זה קשור לתשובה, וגם לא הסברת לי עדיין מה הכוונה "אור הכתר"?

משה: פשוט מאד. התפקיד שלנו בעולם הוא לעשות "כתר" להשי"ת. כאשר אנו מחפשים איך להתקרב אליו ואיך 'לכבד' אותו - ע"ז אנו

משה: מה נשמע יעקב, איך מתכוונים ל'אלול'? **יעקב:** אתה כבר חושב על אלול? אנחנו עדיין בחודש אב, בעיצומו של 'בין הזמנים', אז למה להוציא את הטעם ולדבר על 'אלול'?

משה: מה, אתה לא אוהב את 'אלול'?

יעקב: את האמת, לא. ואני משער שאני לא היחיד שמרגיש כך. אלוף זה ימים אלו של "פלוזות" ואימה ויראה, ואף שאנחנו לא מרגישים כך, אבל ככה כולם מדברים, וזה הרוח והאווירה. וגם כל הזמן מדברים על 'תשובה', שזה דבר לא כל כך נעים ולא כל כך ברוך. לכן, כשמיגיע אלול, אין ברירה ומוכרחים 'להיכנס' לזה, אבל למה לדבר על זה לפני כן? דיה לצרה בשעתה...

משה: כואב מאד לשמוע דברים כאלו. כי לפי מה שזכיתי ללמוד בתורת מוהר"ן - זה ממש להיפך. אצלי הימים של 'אלול' זה ממש מתנה, שאז מאיר 'אור הכתר' בעולם, ויכולים לזכות ל"כבוד אלוף", וגם כל העניין של תשובה הוא בכלל לא דבר קשה וכז, אדרבה, זה הדבר הכי קל והכי פשוט, והוא בעצם הדבר היחיד שייך ממש לכל אחד. כשאני שומע את המילה 'תשובה' - אני שומע סוף סוף שמדברים אלי, ולא רק לצדיקים.

יעקב: אולי תסביר לי את המילים הגבוהות האלו שהזכרת. מה זה 'אור הכתר' ומה זה 'כבוד אלוף', ואיך יכול להיות שתשובה זה דבר כזה קל כמו שאתה טוען, הרי צריכים לתקן את כל החטאים, ועל כל דבר צריכים להתחרט ולהתוודות ולקבל שלא לעשות את זה שוב, וזה לא רק קשה, אלא כמעט בלתי אפשרי, וכי אני יכול להבטיח של אכשל שוב?

משה: מה שאמרת לך, הם מילים שמופיעות בליקוטי מוהר"ן (תורה ו',) ושם מתבאר היטב כל עניין התשובה. ואמנם להבין היטב את העניין, צריך ללמוד את הדברים לעומקם, ואז הם מאירים מאד. אבל אם כבר אנו מדברים, אבאר לך בקיצור את העניין, ותראה כמה זה פשוט ונעים.

יעקב: אדרבה, זה נשמע מעניין.

משה: העניין מאוד פשוט. מה זה בעצם תשובה? להיות עצוב? ללמוד מוסר? לעסוק בחרטה? אני הרי אכול חרטה כל היום וכל הלילה וכל השנה, אז מה בעצם חסר לי?

אבל באמת הפירוש של "תשובה" הוא - לחזור אל השי"ת! כמו שכתוב "שובה ישראל עד ד' אלקיך, כי שכלת בעוונך". השי"ת אומר לנו, לכל אחד מאתנו: בן יקיר שלי, שכלת בעוונך? נשלת, נפלת, התרחקת ממני? בא אלי בחזרה! אני רוצה אותך ליד, שוב אלי ואשובה אליכם.

יעקב: איך חוזרים אל ד'?

משה: בא נחשוב איך מתרחקים מד' וממילא נבין איך חוזרים אל ד'. יש שני סיבות שאדם מתרחק על ידי מהשם: הסיבה הראשונה הוא מה שאדם חושב שהוא מסתמך לבד, (כמו שמוספריים על משהו שהגיע להנהיג שהייתה מלאה עד אפס מקום, הוא התפסל להשי"ת שיעור לו למצוא חניה, והנה תוך כדי שהוא מתפלל, הוא רואה רכב יוצא ומפנה לו חניה, מיד הוא פונה להשי"ת, ואומר לו: אין צורך, בסוף הסתדרתי לבד...). והסיבה השנייה והעיקרית היא מה שאדם רואה כל הזמן את החסרונות שלו, כמה הוא לא בסדר, וכמה הוא רחוק מעבודת ה'. והפתרון לזה הוא להיות "בקי ברצון" - כנגד הבעיה הראשונה, ו"בקי בשוב" - כנגד הבעיה השנייה.

יעקב: לא ממש הודחתי עם ה'בעיות' שהזכרת, ובוודאי שלא הבנתי את הפרטון, מה הכוונה להיות "בקי ברצון ובקי בשוב", ואיך כל זה קשור למילים המפוצצות האלו שאמרת - "כבוד אלוף" ו"אור הכתר" וכו'?

משה: הנקודה העיקרית שמפריעה לנו ללכת בדרך הנכונה הוא ה"כבוד העצמי". זאת אומרת שבכל דבר אנחנו חושבים על עצמנו: איך אני יהיה מוצלח, והאם אני בסדר, ומה עם המעמד שלי וכן הלאה. וממילא קורה שני דברים: א. כמה שאנחנו מצליחים - אנחנו מרגישים טוב עם עצמנו. 'אני ב"ה לומד, ואני ב"ה מתפלל, וכן הלאה. וממילא לא מחפשים להתקרב אל השי"ת על ידי הדברים האלו, וגם לא מחפשים להתקדם הלאה, שהיי בדברים האלו אני בסדר. ב. כמה שאנחנו לא מצליחים - אנחנו מרגישים שבורים ולא יוצלחים, וממילא מנסים פעם פנמיים שלש, ואם לא הולך - אז מרימים ידיים, ואומרים: החלקים האלו הם לא בשבילי!

אבל אם מחפשים את ה"כבוד אלקים", ואת אומרת: לא מה יש לי

בית היין

בקי ברצון ובקי בשוב

וְשִׁרְוֹצָה אָדָם לֵלֶךְ בְּדַרְכֵי הַתְּשׁוּבָה, צָרִיךְ לְהוֹיֵת בְּקִי בְּהַלְכָה, וְצָרִיךְ לְהוֹיֵת לוֹ שְׁנֵי בְּקִיאוֹת, הַיְנֵנּוּ בְּקִי בְּרָצוֹן בְּקִי בְּשׁוֹב, כְּמוֹ שֶׁפָּתְחוּ: "אָפָה מֵאֵן דְּעִיל וְנִפְיִי" (וְהַרְבֵּה נִקְהַל רִיג, הַצִּיּוֹנִי רַב). וְזֶה בְּחִינַת (תְּהִלִּים קל"ט): "אֵם אֶשֶׁק שְׁמַיִם שִׁם אֶתָּה" - בְּחִינַת 'עֵיל', בְּחִינַת 'בְּקִי בְּרָצוֹן'; "אֶצִּיעָה שְׂאוֹל הַנֶּהָ" - בְּחִינַת 'וְנִפְיִי' בְּחִינַת 'בְּקִי בְּשׁוֹב'. וְזֶה (שִׁיר הַשִּׁירִים ו'): "אֲנִי לְדוֹדִי וְדוֹדִי לִי", אֲנִי לְדוֹדִי, זֶה בְּחִינַת 'עֵיל', וְדוֹדִי לִי זֶה בְּחִינַת 'וְנִפְיִי' (וְזֶה סוּד פְּנֵת אֶלָּל]. (ליקוטי מוהר"ן סימן ו')

להחזיק מעמד - בין בעלייה ובין בירידה

וְהַפְּרָשׁ הַפְּשׁוּט הוּא, שְׁמִי שִׁרְוֹצָה לֵלֶךְ בְּדַרְכֵי הַתְּשׁוּבָה, צָרִיךְ לְחַרַּךְ מְתִינֵי, שִׁתְּחַזֵּק עֲצָמוֹ בְּדַרְכֵי ה' תְּמִיד בִּין בְּעִלְיָה בִּין בִּירִידָה, שֶׁהֵם בְּחִינַת: "אֵם אֶשֶׁק שְׁמַיִם" "אֶצִּיעָה שְׂאוֹל", הַיְנֵנּוּ בִּין שִׁרְוֹצָה לְאִיעָה עֲלֵיָה, לְאִיעָה מְדַרְגָּה גְדוֹלָה, אֵף עַל פִּי כֵן אֵל יַעֲמֵד שָׁם, וְלֹא יִסְתַּפֵּק עֲצָמוֹ בָּהּ, רַק צָרִיךְ שִׁיְהֶיהָ בְּקִי בָּהּ מֵאֵד, לִידַע וְלְהַאֲמִין שֶׁהוּא צָרִיךְ לִלְכֵת וְיִתְרֵי וְיִתְרֵי, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'בְּקִי בְּרָצוֹן', בְּחִינַת 'עֵיל' שֶׁהוּא בְּחִינַת: "אֵם אֶשֶׁק שְׁמַיִם שִׁם אֶתָּה", וְכֵן לְהַלְכָה, שֶׁאֶפְלוֹ אֵם יִפֵּל חֵס וְשִׁלּוֹם לְקוֹמוֹם יִשְׁפֹּל, אֶפְלוֹ בְּשִׂאוֹל תִּתְחַלְּתוּ מֵ כֵן, אֵל יִתְאַשׁ עֲצָמוֹ לְעוֹלָם, וְתְמִיד יִחְפֵּשׂ וְיִבְקֹשׂ אֶת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, וְיִחַזַּק עֲצָמוֹ בְּכָל מְקוֹם שֶׁהוּא בְּכָל מָה שִׁיַּכֵּל, גַּם בִּשְׂאוֹל תִּתְחַלְּתוּ מְצָא הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, וְגַם שָׁם כְּלוּלֵי לְדַבֵּק אֶת עֲצָמוֹ אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וְזֶה בְּחִינַת: "אֶצִּיעָה שְׂאוֹל הַנֶּהָ", וְזֶה בְּחִינַת 'בְּקִי בְּשׁוֹב', כִּי אֵי אֶפְשֵׁר לֵלֶךְ בְּדַרְכֵי הַתְּשׁוּבָה כִּי אֵם נִשְׁכָּחֵי שְׁנֵי הַתְּבָאִיוֹת אֶלָּל.

וְדַקְדַק רַבְנֵי זְכוֹרְנוּ לְבַרְכָה, וְקָרָא עֵינָן זֶה בְּלִשׁוֹן "בְּקִי" כִּי הֵיא בְּקִיאוֹת גְּדוֹל מֵאֵד מֵאֵד, שִׁיַּרְכָה לִידַע לַיַּעַב עֲצָמוֹ וְלִטְרַח עֲבֻדוֹת ה' תְּמִיד, וְלַצְּפוֹת בְּכָל עַת לְהִגִּיעַ לְמַדְרַגַּה גְּבוּהָ יוֹתֵר, וְאֵף עַל פִּי כֵן אֵל יִפֵּל כְּמוֹשׁ דָּבָר, וְאֶפְלוֹ אֵם יִהְיֶה אֵף שִׁיַּרְכָה חֵס וְשִׁלּוֹם, אֵף עַל פִּי כֵן אֵל יִפֵּל בְּדַעְתּוֹ כָּלֵל, וְיִקְרָם: "אֶצִּיעָה שְׂאוֹל הַנֶּהָ", פִּנְיָל (שם)

כל אחד יכול להיות צדיק גמור

וְבִאֲמֵת עֵינָן זֶה בְּעֲצָמוֹ, מֵה שֶׁרַב גִּנֵּי אָדָם טוֹעִיִם בְּעֵצְמָם וְסוֹבְרִים שְׁנִפְשָׁם אֵינֶה קְדוּשָׁה מִשְׁרֻשָּׁה, וְקוֹשֶׁה לָהֶם לָשׁוֹב לַה' וְלְהוֹיֵת אִישׁ צְדִיק, אוֹ אִישׁ כְּשֵׁר בְּאֲמֵת כְּמוֹ שֶׁאֵר תְּצַדִּיקִים וְהַפְּשָׁרִים, כְּמוֹ שְׂמֵרָגַל בַּפּוּמָא אֲדִינְשִׁי, כְּשִׁשׁוּמוֹעִין שֶׁמְסַפְּרִין מֵאִיעָה צְדִיק אוֹ אִישׁ כְּשֵׁר וְיָרָא בְּאֲמֵת, וְמִתְחִיל לְהִתְעוֹרֵר בָּהֶם חֲרֵדָה תְּשׁוּבָה לְהִתְחַלֵּל גַּם בְּלִי לְהִתְקַבֵּל לְהַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, אֶה אַחַר כֵּן תִּבְקֵי אֲוִמְרִים: מִי יִכּוֹל לְהִתְדַמּוֹת אֵלָיו לְזֶה הַאִישׁ הַצְּדִיק וְכִי כִי הֵיָה נִשְׁכָּחָה קְדוּשָׁה מְבֻעָרִי, כִּי כִי הֵרְגָלוֹ עֲצָמָם לִכְמִר שֶׁצְּדִיקִים וְהַפְּשָׁרִים הוּא מִצֵּד הַנְּשִׁימָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁיֵּשׁ לָהֶם מִתּוֹלְדָתָם, וּמְחַמֵּת זֶה אֵינֶם מְתַעַרְרִים וּמְתַגְבְּרִים לְהוֹשִׁיֵת עֲצָמוֹם לַצְּדִיקִים.

אָבֵל בְּאֲמֵת אֵינוֹ כֵּן, כִּי עַקֵר צְדַקְתֵּי הַצְּדִיק וְהַפְּשָׁרִים הוּא רַק עַל-יְדֵי הַתְּבָאִיוֹת וְהַתְּנִיחוֹתָיו וְיָגִיעָתוֹ וְטָרְחוֹ עֲבֻדוֹת ה', שֶׁאֵעַד טָרַח כֵּל כֵּן יָמִים וְשָׁנִים הַרְבֵּה וְלֹא הִנִּיחַ עֲצָמוֹ לְכָל בְּשָׂם אִפְּוֵן בְּעוֹלָם, וְהַרְבֵּה בְּתַפְלָה וְתַתְנֻנִּים, עַד שֶׁצָּבָה לְמָה שֶׁצָּבָה כִּי אֵפְי עֲרִיב, אִשְׁרֵי לָהֶם.

מעצמה מתורת מוהר"ן על הנושא

וְכָל אָדָם יְכוֹל לְהוֹיֵת כְּמוֹתָם, כִּי בְּחִינַת הַפְּשִׁיט לְכָל, וְכָתַב שֵׁם טוֹב קִנְיָן, וְיָמִי שִׁרְוֹצָה זֹכֶה בּוֹ. (ליקוטי הלכות, הלכות ברכת השחר והלכה א' גות 1)

כל התגברות קטנה - נחשב לתשובה

כִּי בְּאֲמֵת עַקֵר הַתְּשׁוּבָה הֵיא כְּשֶׁבָא הַאָדָם אֵל הַמְקוּמוֹת שֶׁהוּא בָּהֶם מִתְחַלֵּה וְשׁוֹב מֵהֶם, כְּמוֹ שֶׁשְׁמַעְתִּי מִפִּי הַקְּדוֹשׁ, וְכֵמוֹ שֶׁאֶמְרֵי רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנוֹם לְבַרְכָה הֵיכִי דְמִי תְשׁוּבָה וְכוּל, וְהַעֲקָר תְּלִי בְּמַחְשָׁבָה, שֶׁהָאָדָם מְתַבַּר עַל הַמְּחֻשְׁבוֹת רְעוּת, וְאֶפְלוֹ אֵם מְתַבַּרִים עָלָיו הַמְּחֻשְׁבוֹת כְּמוֹ שֶׁמְתַבַּרִים חֵס וְשִׁלּוֹם, אֵף-עַל-פִּי-כֵן בְּכָל רִגְעֵי שְׁמִתְבַּרְתִּי בְּגַבְהָם וְכוּל, זֶהוּ בְּחִינַת תְּשׁוּבָה וְכוּל, וְכֵמוֹ שֶׁפָּתְחוּ "לְרַגְעִים תִּתְבַּרְנִי", וְאֵם יְהִיָה חֲזוֹק בָּהּ יִכָּל לְזִכּוֹת בְּרִבּוֹת הַיָּמִים לְתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְעַל כֵּן כָּל פְּסִים לִית רְעוּתָהָ טוֹבָא דְאֵתְאָבֵד וְכוּל מְבֹאֵר בְּדַבְרֵינוּ הַרְבֵּה בָּהּ. וְאֵי אֶפְשֵׁר לְבָאֵר הַכֵּל בְּכִתְבָּה. (הלכות תפילת המנחה, הלכה ז', אות ח')

שֶׁאֶפְלוֹ אֵם אֵין אָדָם יְכוֹל לָשׁוֹב בְּתְשׁוּבָה כְּרָאוֹ לְפִי מְעִישׁוֹ, כְּמוֹ בְּעֵיל תְשׁוּבָה מְקֻדְמוֹתֵי שֶׁהוּא כְּמוֹעֵנִים וְסוֹפְרִים עֲצָמוֹ הַרְבֵּה מֵאֵד כִּי יִגַּע, אֵף-עַל-פִּי-כֵן חֲלִילָה חֲלִילָה לִמְנַע חֵס וְשִׁלּוֹם מִחַמַּת זֶה מְתַשְׁבֵּר, כִּי גַם נְקֻדָּה טוֹבָה אֵת שֶׁל בְּחִינַת תְּשׁוּבָה יִקְרָא מֵאֵד בְּעֵינֵי ה' יִתְבַּרְךָ. וְדִבְרֵינוּ בְּשֶׁהָאָדָם מְצַמְצֵם הָאוֹר הַמְאִיר בְּלִבּוֹ וְאֵינוֹ הוֹלֵךְ בְּגִדוֹלוֹת וְנִפְלְאוֹת מִכְּוֵנוֹ וּמְשִׁיבֵי הָאוֹר עַל עֲצָמוֹ בְּהַדְרָגָה וּבְמִדָּה. וְהַעֲקָר כְּשִׁשׁוּמֵר מִחֻשְׁבוֹת וּמְעַתָּה מְחֻשְׁבוֹת מֵרַע לְטוֹב וְכוּל, אֵף-עַל-פִּי שֶׁתְּשׁוּבָתוֹ בְּקִטְנוּת גְּדוֹלָה, יִקְרָא הוּא בְּעֵינֵי ה' יִתְבַּרְךָ, כִּי הֵיא בְּחִינַת קְרִיב עָנִי וְדַל שֶׁהֵיא בְּחִינַת עִשְׂרֵית הַאֵיפָה שֶׁיִּקְרָא מֵאֵד בְּעֵינֵי ה' יִתְבַּרְךָ. כְּמוֹ שֶׁהֲלִיעוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנוֹם לְבַרְכָה פְּהוּ וְכִמְהָ יִקְרָא בְּעֵינֵי ה' יִתְבַּרְךָ קְרִיב מִנְחָת עֵנִי, כְּמוֹ שֶׁאֶמְרֵי רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנוֹם לְבַרְכָה עַל פִּסְטָה "נִנְשֵׁב כִּי תִקְרִיב קְרִיב מִנְחָה", וְכֵן בְּמַדְרָשׁ שֶׁמְפָּלֵיג מֵאֵד בְּעֵצְמָה מְעַלָּת יִתְרַת קְרִיב מִנְחָת עֵנִי אֶצֶל ה' יִתְבַּרְךָ (שם אות מ')

עיקר התשובה - תפילה לעני

עַקֵר הַתְּבָאִיוֹת עַתָּה הֵיא תְפִלָּה שֶׁאֵה עַקֵר הַתְּשׁוּבָה, בְּחִינַת 'קִחוּ עִמָּכֶם דְּבָרִים וְשׁוּבוּ אֵל ה'', וְכֵמוֹ שֶׁאֶמְרֵי רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנוֹם לְבַרְכָה אֵינוֹ מְבֹקֵשׁ מִכֶּם אֶלָּא דְבָרִים. וְעַקֵר חֲשִׁיבֹת הַתְּפִלָּה וְהַדְּבָרִים אֶצֶל ה' יִתְבַּרְךָ הֵם הַתְּפִלָּה וְהַדְּבָרִים שֶׁל עֵינֵי וְהִדְּלָה, כְּמוֹ שֶׁהָאִרְכִי רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנוֹם לְבַרְכָה בָּהּ הַרְבֵּה. כְּמוֹ שֶׁאֵיְהָא בְּהַר הַקְּדוֹשׁ עַל פְּסוּק תְּפִלָּה לְעֵנִי כִי יַעֲטֹף וְלִמְנֵי ה' שִׁפְפֵי שִׁיחוֹ, פְּהוּ וְכִמְהָ יִקְרָא אֶצֶל ה' יִתְבַּרְךָ תְּפִלַּת עֵנִי, כִּי שֶׁאֵהוּא מְתַבַּר וְשׁוֹפֵף שִׁיחוֹ לְפָנֵי ה' יִתְבַּרְךָ מִתּוֹךְ עֵצְמָה עֵינָיו וְדַקוּ, בְּבְחִינַת "תְּפִלָּה לְעֵנִי כִי יַעֲטֹף וְלִמְנֵי ה' שִׁפְפֵי שִׁיחוֹ", שֶׁהוּא בְּחִינַת קְרִיב עָנִי בְּחִינַת עִשְׂרֵית הַאֵיפָה שֶׁבָּאָה בְּדִלָּה, זֶהוּ יִקְרָא מֵאֵד אֶצֶל ה' יִתְבַּרְךָ בְּפָנָיִךְ לְעֵיל. כְּמוֹ שֶׁפָּתְחוּ "כִּי לֹא בָּהּ וְלֹא שֶׁשָּׂק עֲנַת עֵנִי וְלֹא הַסִּתִּי פָנָי מִכְּוֵנוֹ וְשִׁעֵנוֹ אֵלָיו שְׁמַעִי". מְכָלֵל שֶׁרָאוֹ לְבָאֹתוֹ וְלִשְׁקֹצוֹ וְלִתְהַסְתֵּר פָּנָיו מִכְּוֵנוֹ. אֶה רִבִּים רַחֲמֵינוּ מֵאֵד מֵאֵד וְאֵינוֹ מְבָאָהוּ וְאֵינוֹ מְשִׁפְפֵי וְכוּל. וְכֵמוֹ שֶׁכְּתוּב אֶשְׁפוֹן אֶת דְּפָא. וְכֵמוֹ שֶׁכְּתוּב אֶשְׁפֹּן אֶת דְּפָא עַד כִּדְקוּאָה שֶׁל נִפְשׁ (שם)

כבוד הצדיקים

רציני לעורר על דבר שראוי לתת עליו את תשומת הלב שלא להיכשל בו, והוא שהרבה פעמים הוזכרים להתקרב לאורו של מוהר"ן ורואים את הדברים הנפלאים שיש שם שממש מאירים את כל היהדות באור חדש, נוטים לפתח זולזול באחרים שלא זכו ליהנות מאור זה, ולכן המעיט מערך צדיקים שלא הכירו את הדרך הזו.

והנה מוהר"ן כבר מזהיר לא להשתמש בדעת הגבוהה שמקבלים ממנו בכדי לבנות אחרים שאין להם את הדעת הזו, אלא רק להשתמש בה לעבודת ה', וזה לשונו (ליקוטי קמא קנ"א): **'ורבים מישיבי אדמת עפר יקיצו, אלה לחיי עולם ואלה להרפות ולדראון עולם' (דניאל יב), על ידי שנתעורר שכל חדש בעבודת ה' מה שלא היה נודע עד עתה, על ידי זה רבים מישיבי אדמת עפר יקיצו, אך אלה לחיי עולם ואלה להרפות ולדראון עולם, כי צדיקים ילכו במ (הושע יד), שעובדין עם זה השכל את ה' יתברך, ופושעים יכשלו במ, שאינם עובדין בזה את ה' יתברך, רק שעל ידי זה הם מבזין ומחפזין את העולם, על שהם יודעין מזה השכל החדש, והעולם אינם יודעין מזה. וכמו ששמעתי - 'להרפות ולדראון עולם, היינו לחרף ולבוזת העולם, כי אינם משתמשין עם זה השכל החדש רק לבנות ולחרף העולם, על ידי שהם יודעין מזה והעולם הם רוקים וחסריים מזה.'**

וכמו כן אנו רואים אצל מוהר"ן עצמו כמה שיבח ורוכזים את מעלת צדיקי דורו, כל אחד ואחד לפי דרכו, הגם שלא ביטלו עצמם אליו (ראה חיי מוהר"ן אות תקנ"ג).

ובליקוטי מוהר"ן (תניינא פג) מזהיר מאד לכבד ולהעריך את כל התלמידי חכמים שבודו, ולא להעלות על הדעת לפסול ולמעט בערכו של אחד מהם, וזה לשונו: **'ושאור וחמץ שבלב האדם, הוא המסית את האדם שיהרהר אחר תלמידי חכמים שבודו, ולומר זה נאה וזה לא נאה, בבחינת (הושע י) 'חלק לבם, לבם הם ע"ב צדיקים שבודו.'**

והיינו שהאדם השלם צריך שיהיה לבו שלם עם כל צדיקי הדור, שהרי בכל דור ישנו לא רק צדיק אחד אלא צדיקים רבים, וכל אחד צריך שיהיה לבו שלם עם כל צדיקי הדור, ורק היצר הרע שבלבו של האדם מסית אותו להרהר אחרי תלמידי חכמים שבודו ולפסול את חלקם. וכן הוהיר מוהר"ן את אנשיו (שיחות הר"ן אות רצ"ו) לומר לפני התפילה: **'הריני מקשר עצמי לכל הצדיקים שבודונו, לכל הצדיקים דייקא, ולא רק לצדיק אחד ולו המופלג ביותר.'**

ואדרבה, דרכם של חסידים ברסלב מאז ומעולם היתה לייקר ולהעריך כל צדיק וצדיק אמיתי, בין אם הוא נמנה על אנשי מוהר"ן ובין אם לאו, כי מי כמותם יודע את גודל מעלת הצדיקים ואת תפקידם החשוב בעולם, ואת הצורך להתקשר בכל הצדיקים. ובליקוטי הלכות בכמה מקומות דיבר על כך שצריך להאמין בכל הצדיקים, ורק מי שצריך ומעריך את כל הצדיקים יזכה למצוא גם את הצדיק שעל ידו יהיה עיקר תיקונו, אבל מי ששומע לדברי המחלוקת והקטגוריא שיש על הצדיקים, מאבד את כח האמונת חכמים שבו, וסופו לחלוק על כל הצדיקים ולא יקבל מהם תועלת (ראה באורך בהלכות שבת אות ד ובעוד מקומות).

וגם צדיקים שאינם הולכים בדרכו של הבעל שם טוב ואפילו מתנגדים ממש, אין מוהר"ן פוסל אותם חס ושלום, כמובא בספר אבניה בריל (אות א) שמוהר"ן אמר לרבי נתן על חמיו הג"ד דוד צבי אב"ד שאריגאד: **'חמין הוא צדיק, וצריך להבין שהכינוי 'צדיק' אצל מוהר"ן אינו דבר של מה בכך כשם שרגילים היום לכנות כל אחד שקצת עובד את ה' בשם 'צדיק', וגם לא כל למדן וגדול בתורה נחשב ממילא לצדיק, אלא 'צדיק' הוא אדם מוזכר ונעלה מאוד שזכה לשבר את מידותיו הרעות באמת ולעבוד את ה' בכל כחותיו, והוא הרי היה מתנגד גדול לחסידות (כמובא שם שהיה בתחילה אצל רבי פנחס מקארין ואחר כך אצל רבי יחיאל מיכל מזלאטשוב ולבסוף התרחק מנשינם, והיה לו שיעור קבוע בכל יום לדבר כנגד החסידים כדי להתרחק מהם ולהרחיק את בני ביתו מהם), ולמרות זאת מוהר"ן התבטא עליו כן (והוסיף, שעל התנגדותו הוא יקבל מכות). ותן לחכם ויחכם עוד.'**

ומקבלין דין מן דין

בעניין הנסיעה לראש השנה

מעשים של אנשים שנסעו למעלה מדרך הטבע, כגון בלי אישור יציאה ואפילו בלי דרכון, ושאר מניעות בלתי אפשריות, לאחר שהתפללו ע"ז (כראוי). אלא שבשביל שבאמת יתפלל ע"ז כראוי, צריך לרצות, וככל שיותר ירצה וישתוקק, כך יתפלל ויתבודד ע"ז יותר ויותר (בכמות ובאיכות).

ונקודה זאת חשוב לזכור, שגם מי שבאמת לא יכול לנסוע, עכ"פ יתפלל ויתבודד כמיטב יכולתו, וככל שירבה בזה, כך יוכל לשבור את כל המניעות (ולא רק ממנו, אלא מעוד הרבה אחרים). וידוע שלפני שנפל מסך הברזל, היו מתפללים על זה שעות על גבי שעות, ועל ר' שמואל שפירא מסופר שבכל לילה היה עומד בכותל המערבי, ועינוי זולגים דמעות של כיסופין במשך שעות, על העניין הזה. וא"כ מאחר שיש כאלה שבבחינתם אומן הוא מעבר למסך הברזל, א"כ בודאי שחשוב להתבודד ע"ז כמה שיותר.

[במאמר המוסגר: גם מי שהוא "מסודר", אבל הוא מאמין באמת ומתנוצץ בליבו החשיבות של כל אחד שמוצטרף לקיבוץ, ראוי לו להתבודד על כל עם ישראל שיזכר ג"כ לדבר נפלא זה. וגודל הזכות שבוה אין לתאר ואין לשער, שהרי אם בזכות שיתבודד על כך חמש דקות בכל יום, יצטרף עוד אחד לקיבוץ, הרי כאילו היה הוא בעצמו פעמיים אצל רביה"ק. ואפילו אם זה לא יעזור כלום, עצם התפילה על כך, מעוררת בלי ספק רחמים גדולים על עם ישראל, ומקרבת את הגאולה. אבל באמת אין ספק שזה עוזר, ובודאי שאם כולנו היינו מתפללים ע"כ אפילו חמש דקות ביום, הרי שהרבה הרבה יותר היו מגיעים, כולל כאלה שמוצד הרגיל דבר זה כלל לא עלה בדעתם ואף התנגדו לזה מאד].

ולסיום, חשוב לזכור, שיחד עם התפילה והרצון וההשתוקקות, למעשה מה שיעשה השי"ת בודאי יהיה הטוב ביותר, ובפרט כשמתפלל, חשוב להזהר במה שכתב רביה"ק שלא יתפלל במחשבה ובהרגשה שרק זה טוב לו, אלא רק יעורר רחמים, ויאמין שבודאי השי"ת שומע תפילתו, אלא ששומע אותה בצורה הטובה ביותר בשבילו, ומה טוב אם יאמר זאת בפירוש בתוך תפילתו, וכמו שהאריכו בזה בספרה"ק שכשמוציאים האמונה בפה ממתיקים כל הדינים.

[וכהערה צדדית, אציין מה שראיתי בשם אחד מרבני אנ"ש, סגולה עצומה לשבר כל המניעות (בכל דבר שבעולם) - להתבודד ע"ז שש שעות ברציפות, שיש בזה כוח עצום להמתיק כל הדינים ולהסיר כל המחיצות המונעות את השפע, (והרבה אנשים וביניהם כותב השורות עשו כן וראו ישועות פלאיות ממש), ומי שבאמת רוצה לעשות כן, יכול לעיין בספר 'בשדי יער' פרק 'אליך אקרא כל היום', הדרכה מדויקת ומפורטת איך לעשות זאת].

ויחד עם ריבוי התפילה והתבודדות צריך לזכור החשיבות של כל תפילה ותפילה, וממילא גם מי שלא יצליח להרבות, עכ"פ יתפלל כפי יכולתו, ובודאי שיע"ז יעשה תועלת גדולה וכידוע שלפעמים צריך תפילה אחת בשביל להכריע את הכף.

הנה רביה"ק צוה על כל הסר למשמעות להיות אצלו בר"ה. ומצד אחד חשוב לדעת שלא מדובר רק באיזו 'מעלה' ו'זכות', אלא מדובר באחד מהדברים העיקריים ביותר במשנת מוהר"ן, וכמובא בספר "כוכבי אור" שמתוך כל תורת מוהר"ן, ישנם שלשה הלכות 'פסקות' שהם 'חוק ולא יעבור', והם: א. התבודדות בכל יום. ב. לימוד פוסקים בכל יום. ג. לבא אליו לראש השנה. ומוהר"ן בעצמו כותב על זה ש"אין דבר גדול מזה". ובנוסף, ידוע מדברי מוהר"ן שאין זה רק עניין פרטי של כל אדם, אלא מדובר על עניין כללי של תיקון העולם, שכל אחד שנמצא בראש השנה משפיע על העניין של התיקון הגדול שנוצר מזה. וגם ידועים בזה דברי מוהרנ"ת שמוארין בעניין "צירוף הבתים", ומבאר שכל אחד נוסף, אינו רק עוד 'אחד', אלא הוא מכפיל את כל המספר הקודם, וממילא כל אחד שנוסף, מוסיף עוד רבבות ומליונים של צירופים לאין מספר ולאין קץ על מה שהיה בלעדיו.

וכל זה כתבתי כדי לחזק את הבנת העניין כמה הוא חשוב ונחוץ, ואינו עניין של מה בכך שאפשר לוותר עליו ולהסתדר בלעדיו. אבל כנגד זה באתי לחזק בעיקר את הצד השני, והכוונה לאלו שבאמת רוצים לנסוע, אבל יש להם מניעות גדולות, שקשה לשבור אותם, ולכן אינם חושבים כלל על העניין. ולהם רציני לכתוב כמה נקודות חיזוק והתעוררות:

ראשית, חשוב לדעת שאפילו מי שבאמת אינו יכול כלל, והוא ממש אנוס מלנסוע לראש השנה, בכל זאת חשוב לא לעזוב את העניין לגמרי, אלא עכ"פ לכסוף ולהשתוקק לזה מאד מאד, וזאת על ידי שילמד הרבה על מעלת העניין, ויגביר בקרבו את הרצון וההשתוקקות לזה.

והרווח שיקבל מזה הוא בכמה וכמה אנפין: א. כאשר אדם באמת רוצה משהו, ולמעשה הוא אנוס מלצבוע זאת, אזי נאמר עליו "חישב לעשות מצוה ונאנס ולא עשה, מעלה עליו הכתוב כאילו עשה", וא"כ נחשב לו כאילו אכן נסע. ולבד מוזאת, חלק עיקרי מכל מצוה הוא הרצון (הוא כנגד חלק החיה'ה שבמצוה), וממילא כשאוחז עכ"פ ברצון הרי שקיים בפועל את המצוה בחלק הרצון. ב. באמת הרבה מהמניעות אפשר להתגבר עליהם, אלא שהכל זה ענין של סדר עדיפויות ושל נכונות להתמודדות עם קושי וממילא, כאשר באמת ירצה וישתוקק לכך יהיה מוכן להשקיע בכך הרבה יותר. ג. מובא בליקוטי מוהר"ן סימן ס"ו, שעיקר המניעה הוא בשביל להגביר את הרצון, וככל שהמניעה גדולה יותר הרי זה כדי שגיביר את הרצון עוד יותר ועוד יותר עד שיתגבר על המניעה. נמצא שדווקא ע"ז הרצון, יבטל את המניעה.

שנית, מלבד עצם הרצון, מובא בסימן הנ"ל, שעיקר הרצון הוא כשמוציאים אותו בפה, להתפלל ע"ז מתוך כיסופין והשתוקקות, ועיקר ענין זה מתקיים בהתבודדות, שהאדם מגלה את רצונותיו בתפילה מעומק הלב.

וענין זה של ההתבודדות והתפילה, זהו באמת מה שכל אחד יכול לעשות, כי אמנם יש מניעות שבאמת לכאורה לא ניתן להתגבר עליהם, אבל להתפלל תמיד אפשר, והאמת היא בלי שום ספק שאפילו אם תהיה תהיה המניעה הגדולה ביותר, אם יתבודד ע"ז כראוי בכמות ובאיכות, בודאי ישבור את כל המניעות שבעולם (וידוע בזה הרבה

סיפורו של הרה"ג י.מ. שליט"א, משגיח חשוב בעיה"ק ירושלים ת"ו

ספר לנו מעט על הרקע שלך:

נולדתי למשפחה ליטאית שורשית, וזכיתי ללמוד בישיבה ליטאית מפורסמת. מצעירותי הייתי מחפש רבות את הדרך לעבוד את השי"ת. בשנות הברכות הושפעתי מאד משיטת ה"מוסר". הרביתי בשמייעת שירות וועדים במוסר, ובלימוד ספרי גדולי המשגיחים זצ"ל, וכן בספר 'נוגעת המוסר' ועוד, ואכן שאבתי מזה מלא חפניים. לאחר נישואי זכיתי ללמוד בכלל, והתוודעתי ל"שיטת החזון איש" בדרכי הלימוד ועבודת השם. עיינתי רבות בספר אמונה ובטחון לחזו"א, ובאגרותיו, ובספרי תולדותיו, וכמוכן בספרי חזון איש גופם, ומצאתי בזה הרבה אור. במקביל, הייתי נוהג להשתטח מדי פעם על ציונו של החזו"א זצ"ל, ולהרבות שם בתפילה ובתחנונים.

לאחר מכן גלגל השי"ת בדרך נפלאה, שהתחלתי לשמור שיעורים בתורת מהר"ל מפראג ע"פ דרכו של הגאון רבי יצחק הוטנר זצ"ל, שהם סוג של עיון בפנימיות התורה על דרך הפשט, שיעורים שהשפיעו עלי רבות להבין ולהשכיל בדברי חז"ל לאמיתתם.

בשלב הבא נחשפתי לתורת "ההתחזקות", ע"י שיעורים וספרים שונים שנכתבו בזמנו, וליקטו בנושא בעיקר מספרי חסידות שונים, והיו הדברים לי למשיב נפש וחיות גדולה.

איך הכרת את תורת ברסלב?

למעשה, בכל הדברים האלו בהם עסקתי, יחד עם הלימוד הרגיל בכלל, מצאתי הרבה טעם, וגם זכיתי בס"ד לומר שיעורים בישיבה ואף לחבר ספרים, אך כל השנים הרגשתי שעדיין חסר לי משהו שאיני יודע מהו, וכמו שכתב בספר סיפורי מעשיות (מעשה ח): 'היה לומד ומתפלל תמיד, רק שהיה מרגיש בעצמו שחסר לו איזה חסרון ואינו יודע מהו'. (ובמעשה א): 'היה מבקשה מאד זמן מרובה מאד... והיה הולך אנה ואנה זמן רב ובמזבירות ובשדות וביערות והיה מבקשה זמן רב מאד'. וכך התגלגלו להם הדברים, 'עד שמצאתי'. וכך היה המעשה. בתקופה מסוימת נפלו עלי מבוכות ובלבולים שונים מכמה כיוונים, עד שכמעט ואבדה לי כל השמחה בחיים. באותה תקופה נהגתי כמעט מדי יום לשפוך את נפשי להשי"ת ולבקש ממנו שיוציאני ממצבי יורני את הדרך הנכונה בעבודתו [ואת לאחר שראיתי בכמה עלונים של ברסלב על מעלת ההתבודדות].

לאחר כמה חודשים, יעץ לי אחד מידידי ללכת לבדי לנפוש מעט בצפון,

ואכן שמעתי לעצתי, ונסעתי לתארת קדישא מירון לקראת שב"ק פרשת קורח תשע"ג. כשהגעתי למירון, ראיתי חסידים נכנסים ויוצאים סביב המתחם של "בני עקיבא", ושמתי עליהם עין. שאלתי אחד מהם, "מאיזה חסידות אתם", והוא השיב לי "ברסלב". קצת התפלאתי, כי ראיתי לפני אנשים רגועים ומאוזנים, עדינים ומכבדים, וזה פשוט לא התאים למה שחשבתי אז על ברסלב. אמרתי לעצמי "נו, ידעתי שיש שם כמה עשרות אנשים נורמלים, אלה הירושלמים שנתרו מברסלב של פעם, בטח זה הם...". בין לבין, קיבלתי רשות מהאחראי לאכול עמם סעודת שבת, תמורת תשלום סמל.

מגיע ליל שבת, לאחר שהתפללתי על הציון, אני רואה חדר אוכל מלא בכ-600 איש. הסעודה התחילה, שרו זמירות, שוחחתי בעירנות עם הברסלבר'ס היושבים לצדי, הם הסבירו לי מעט על ברסלב ועל חברתם "מורשת הנחל". לאחר מכן נשמעו דברים נפלאים מפי הרה"ח רבי נתן ליברמנט שליט"א. אני מסתכל סביבי, ותמוהני גובר והולך. פשוט לא האמנתי למראה עיני. כל כך הרבה אנשים יש שם, כל אחד מהם מייצג משפחה שלמה, וגם אמרו לי שיש עוד כמה מאות שלא הגיעו. כל כך הרבה אנשים. ולא רק שהם נראים נורמלים וחכמים ומנומסים, אלא הרבה יותר מוכן. הבחנתי כי על פני רבים מהם נוסכה מין הבעת אושר שקטה, אצילית, אמיתית, פנימית. הבעה שמבטאת זרימה, חיבור, והשלמה פנימית עם העולם. הבעת פנים כזו, והיאם בדרך כלל רק אצל ילד קטן שעדיין לא נשטף בזרמי החיים, או לחילופין אצל אנשים גדולים ממש של מחותם עבודת ה'. אבל כזה ציבור ענק, שרבים מהם נראים כל כך מאושרים ומחוברים להשי"ת! כל ימי גדלתי בין החרדים, והכרתי מקרוב הרבה חוגים וזרמים, ובחיים שלי לא ראיתי כזה דבר. מאיפה הם צצו האנשים האלו? בשלב זה עדיין לא חשבתי להתקרב כלל, אבל ציינתי לעצמי בראש ש"ברסלב - זה לא מה שחשבתי!".

למחרת - שחרית, קמתי נים, התפילה מתנהלת ברגש ובקול כמנהג ברסלב, ופתאום אני מרגיש משהו שלא הרגשתי כבר חודשים, ואולי כבר כמה שנים: נפתחו לי שערי תפילה. התפילה קלחה מפי ומליבי בכונה, בקלות, בנעימות ובטבעיות. הרגשתי מאושר! קיצורם של דברים, עד לסוף השבת קיבלתי את ההחלטה הפנימית להתקרב לאותו נחל נובע מקור חכמה.

איזו תועלת היה לך מזה?

מאז ועד היום עברו יותר משנתיים, ואם אבוא לכתוב את גדל התועלת

העצומה שקיבלתי מאז בעבודת ה', לא יספיקו גם מאה גליונות, ולכן אכתוב בקיצור נמרץ, שהתחלתי לחיות חיים שהם חיים. מה שאני עושה היום, הוא עם חיות, ועם קישור ישיר לקב"ה.

והנה מצד אחד אני שומע מפי מרביצי תורה מכמה חוגים, שמכבים מרה על כך שהרי כל המצוות נועדו להביא אותנו למטרה המרכזית של דבקות בהשי"ת, ומדוע העולם שוכח את העיקר, ומצד שני לא שומעים מהם כלים מעשיים איך לתקן את המצב. ברם אצל מוהר"ן זיע"א מצאתי הדרכה שיטתית ומסודרת, שווה לכל נפש, איך להתחבר לקב"ה: שעה התבודדות כל יום, לימוד תורותיו הקדושות המקשרות שמים וארץ, שיחת חברים בקביעות, וקיום שאר עצויות הקדושות.

בינתיים זכיתי גם לחיות באומן על ציונו הק', באמצע השנה, והרגשתי שם התקשרות חזקה מאד. הייתי רוצה מאד לחיות גם בראש השנה, אך עדיין יש על זה מניעות ידועות.

איך ההתייחסות של הסביבה?

ובכן, חלק מהם קיבלו את העניין בשמחה ובהערכה, חלק מהם בנימת ביקורת, וחלק מהם אינם יודעים על העניין עד עצם היום הזה.

ולסיום:

ברצוני להביע את גדל המתנה שקיבלתי ממוהר"ן זיע"א, על ידי דיבור מתוך סיפורי מעשיות (מעשה יא) 'ולנו בלילה [ביער], שמעו קול החיות שכולם שואגים והומים בקולות משוננות... האריה היה שואג, והלביא הומה בקול אחר, והעופות מצפצפים ומקשקשים בקולם... ובתחילה נודעונו מאד, ולא הטו אונם אל הקול מחמת הפחד. אחר כך הטו אונם ושמעו שהוא קול נגינה וזמרה נפלאה ונוראה מאד, והטו אונם יותר, ושמעו שהוא קול זמרה ונגינה נפלא מאד מאד, שהוא תענוג נפלא ועצום מאד לשמוע זאת, שכל התענוגים של העולם, כולם כאן ואינם נחשבים ובטלים לגמרי נגד התענוג הנפלא הזה של הנגינה הזאת'.

וביאור הדברים נראה, שלפני שאדם זוכה להדרכה אמיתית, אזי נדמה לו העולם הזה כיער מאיים המלא כולו בשאונות מפחידות של חיות טרף, עד שכמעט ואי אפשר לחיות בו, אבל לאחר שהוא לומד מפי הצדיקים "איך להאזין" נכונה לקולות העולם, פתאום הוא מבין שכל העולם כולו הוא דברי השי"ת אלינו, ובעצם העולם כולו על בריותיו ומאורעותיו השונים, מנגן לנו קולות זמרה ונגינה נפלאים שאין כמותם, אשרי השומע.

דרכה של תורה

מאמר תורני בנושא ע"פ תורת מוהר"ן

>>> המשך מעמוד א'

ישמע בויזנו וישתוק

איך עושים זאת?

כאן מגיע החידוש הגדול. בעצם, נקודת המוצא שלנו היא מה'כבוד' העצמי. השגוי. הלא-טוב. זאת אומרת: אין אפשרות לבשר ודם להתחיל מהמקום האמתי שהוא הכבוד האלוהי. כי אמנם הנשמה שלנו היא משם, וזו היא מציאותה האמתית. אך כאשר נולדנו בגוף, אנו מוכרחים להתחיל מהכיוון ההפוך לגמרי.

מה עושים? עושים "תשובה". והפעם - לא 'על משהו', אלא כ'דרך חיים'. החיים שלנו נעים - מתחילתם ועד סופם - על המסלול של "תשובה", בזה אנו מתחילים, ואת זה לעולם לא נסיים. כי גם

בעולם הבא נמשיך לעשות תשובה - לצאת עוד יותר מה'כבוד' העצמי אל עבר הכבוד האלוהי, שהוא הוא תענוג עולם הבא.

איך באמת? "ועיקר התשובה - ישמע בויזנו ידום וישתוק". על ידי שאדם שותק על בויזנו - הוא בעצם 'מוותר' על הכבוד העצמי שלו, וממילא מתקרב יותר לכבוד האלוהי. אין צורך להמתין לבויזנו שיבא מבחוץ... החיים שלנו כולאים בויזנות, הכיצד? כל רצון שלא התממש, וגרוע יותר - נעשה ההיפך ממנו - זהו בויזן! וה'בויזנות' מהסוג הזה מלווים אותנו על כל צעד ושעל.

נמצא א"כ, שבכל פעם שרציתי משהו - בגשמיות או ברוחניות - ולא הלך כ'רצוני', ואני - לא נפגע, כלומר לא עושה 'ברוג', לא נעצר, לא מרים ידיים, [הערה למעינים: הדברים הללו, עולים היטב עם דברי הרמב"ם בהלכות תשובה, ועם דברי רבינו יונה ב"שערי תשובה" אך מחוסר מקום לא ניתן לבאר זאת כאן, ועוד חזון למועד א"ה].

הזדמנות מיוחדת
לאחר תרומה מיוחדת שקבלנו מנדיב לב בעילום שם ישנה אפשרות לכל החפץ לקבל את העלון בדואר ללא תשלום המעוניין יפנה למס' טל. 0527149713 נא להעביר לחברים ולמכרים

הודעה משמחת:
בתרומה של 50 ש"ח ניתן להקדיש מדור, לרגל שמחה, או לישועה, או לע"נ יקירכם וכיו"ב.

הקבצו

בית ועד לחיכי הישיבות
העוסקים בתורת מוהר"ן מברסלב זע"א

מוסף מיוחד

לקראת ימי ראש השנה

אב תשע"ה

אומן ראש השנה

המשפט מוכר מאד, אין מי שלא שמע עליו. מה הוא אומר? תלוי כמובן למי. יש משפט זה מתקבל אצלם בהתלהבות, בשמחה, בהשתוקקות ובעניינות. יש מי שהוא מעורר אצלם תמיהה, הסתייגות, ואפי' לזלזול.

ובכן, מה זה באמת? מה הרעש הזה, העתמולה הזאת, מה מקורו, מה עניינו, למה זה נצרך, והאם מדובר בנושא 'חלקי', מה עם יציאה מארץ ישראל, ועזיבת הבית ברי"ה, וכו' וכו'.

ננסה בכמה שורות, לעשות קצת סדר בדברים, ולראות מה זה אומר.

ובכן, האמת שבשונה מכל העניינים, העצות, העבודות, והדרכים, שגילה והאיר מוהר"ן, בספריו, ובשיחותיו וכו', שבהם מתבאר כל עניין היטב היטב, מה עניינו, מה גודל חשיבותו, מהם פרטיו, מהם הדרכים לזה, וכו' וכו', לעומת זאת, נושא זה של ראש השנה באומן, היה ועודנו סתום וחתום, לא מבואר ולא מוסבר, 'הוראה' ותו לא.

אך המסר העולה מכל השיחות שנאמרו בנושא הוא בערך כך: **"יש פה דבר גדול ועצום... הרבה יותר מכפי שאתם יכולים לשער... אין אפשרות לגלות במה מדובר... אך כל מי שמוכן לשמוע, אי אפשר להשיג מה הוא מרזיח... בשום אופן לא משהו שאפשר להרוויח באופן אחר, במקום אחר ובזמן אחר...!!"**

ברור אי"כ קודם כל שיש כאן צורך בביטול, באמונת חכמים, ובציות ללא שכל, זה שלב ראשון, בלי זה אי אפשר ואין טעם להתקדם הלאה, כמובן, שהדבר קל יותר למי שמודע לגדולתו הבלתי נתפסת של בעל התאורה, ועל הערכתם של הצדיקים שהיו בדורו ואחריו - אליו ולדבריו, מה שלא ניתן כמובן לבאר במסגרת זו.

אך ננסה בכל זאת להבין מה שניתן להבין, מה באמת העניין בזה, האם זה מחייב, ואת מי, והאם בעצם יש מקום לכל ההמולה הזו. נבאר אי"כ בקצרה את הנושאים הבאים: א. קברי צדיקים. ב. אומן. ג. ראש השנה. ד. אומן ראש השנה.

קברי צדיקים

הנושא של קברי צדיקים מתחיל בידעיה, ש"צדיקים במיתתם נקראים חיים", ואדרבה, "גדולים צדיקים במיתתם יותר מבחייהם", וממילא אם בחי חיותם נאמר "צדיק גזור וחוקב"ה מקיים", כל שכן שלאחר הסתלקותם יש בכוחם לפעול עבורנו כל הנצרך בשמיות ורוחניות, והוא ע"ש שאים אליהם, ומתפללים שם, ובוה מעוררים אותם לפעול עבורנו.

כך מצינו אצל כלב שהלך להשתטח על קברי אבות בכדי להינצל מעצת המרגלים. כך מצינו אצל יעקב אבינו שקבר את רחל אמו ע"ה על אם הדרך, בכדי ששציאו לגלות יתפללו שם והיא תפעל עליהם רחמים, [ואכן מצינו אצל יוסף הצדיק שדברו למצרים התפלל שם], כך מצינו בקבורתו של משה רבינו ע"ה, שהסתירו הקב"ה בכדי שלא יוכלו לבוא להתפלל שם, שא"כ מיד יבא הגאולה (תוס' סוטה יא), וכו' והפליג מאד במעלת הדבר, והגרי"א זע"א (בפ' על תיקו"ז) הוסיף, שאחר חורבן ביהמ"ק, עיקר השראת השכינה הוא בקברי צדיקים.

ואכן, עם ישראל לדורותיו, נוהג לבא על קברי צדיקים, ולהתפלל שם עבור כל הנצרך, ישנם צדיקים שהבטיחו הבטחות מיוחדות לבאים להשתטח על קברם, ויש מקומות שעם ישראל מעצמו מרגיש משיכה מיוחדת לשם, כדוגמת מערת המכפלה, קבר רחל, ציון הרשב"י במירון ועוד.

אומן

אומן, מקום קבורתו של מוהר"ן זע"א, אף הוא ככל קברי הצדיקים, מקום קדוש ומסוגל להתפלל ולהושע בכל הישועות, אך בשונה מהם, הבטיח מוהר"ן הבטחה נפלאה, הבטחה שלא מצאנו דומה לה, לא בוודאותה, ולא באיכותה, התבטחה נאמרה בפני שני עדים, וכתובה בפירוש ללא שום ספק. הובטח לכל מי שיבא לשם, ויעשה את הנצרך (פרוטה לצדקה, ואמירת המזמורים), שהוא יתהלך בכל כוחו עבור תיקון נשמתו, עד להוצאתו המוחלטת מהגיהנם, ובלבד שלא ישוב לאוהלתו.

הבחירה כמובן בידו של כל אחד, אם לשמוע ולהאמין לדברי אמת, ולהבין

שאכן מדובר במציאה ממש, ושמן הראוי לו לעשות את המינימום להצלת נפשו ונשמתו בזה ובבא, או להיות חכם בעיניו, שלא להיות נפתה אחר כל מיני 'עניינים', ש'מי אמר שהם נכונים', וש'לא קבלנו במסורת', וכדומה, ולנסות איכשהו להסתדר בעצמו בהגיע העת.

עד כאן מדובר בדברים ברורים.

כאן מגיע העניין של ראש השנה, שכפי הנ"ל, בזה לא נאמרו דברים ברורים על מהות הדבר, מה מסרתו, ומה הרווח בו, (אם כי נאמרו דברים ברורים מאד בגודל חשיבותו, וכו'), כאן אנו צועדים בדרך אפשרית, לא לא מוכרחת, כמובן.

"שמד" ו"רצון"

ובכן, כל אחד בעל לב מרגיש, ומח מבין, וגם מי שלא, רואה ויודע, שדורנו הוא דור מיוחד, שונה לחלוטין מכל דור אחר, אפי' מדור אחד קודם, שינוי מוחלט ממש, הן בנוגע להרגשות שבלב, כפי שכל אחד מרגיש - המח סתום והלב אטום, ואין עם מי ועל מה לדבר. והן בנוגע לנסיגות הקשים, שאין שום השוואה, ולו הקלה ביותר בין הנסיגות שלנו לבין הנסיגות שהיו בדור אחד קודם.

אז מה רוצים כאן? בשביל מה כל זה? האם חליה בשנת ה' אותנו? הס מלהוכיח. בוודאי יש כאן מטרה מכוונת, שהיא תפקיד מיוחד שלנו בדור עקבתא דמשיחא, תפקיד שלא היה לשום דור עד כה, ושצורך התפקיד הזה, השי"ת ברא את המציאות והוא הנמצאת לעינינו. מהו התפקיד?

התשובה לזה היא: אמת, אי אפשר בדורנו להגיע לעבודת הדורות הקודמים, לא במעשים ובוודאי לא בהרגשות, הנסיגות קשים מאד, ואין הקב"ה בא בטרנויה עם בריותיו, העבודה שלנו, דור 'עקבתא דמשיחא', הדור האחרון, שאמור להביא את גמר התקוין, הוא - ה'בחירה בנקודת היהדות'.

כלומר, בוודאי יש את העבודה המעשית של קיום מצוות התורה, והחיות מעבדות, אך לא בזה נמצאת בחירתו התמידית של האדם, לזה צריך בחירה חד פעמית, ולהיכנס למסלול והרגל מסוים, וממילא המצב בסדר פחות או יותר, צריך כמובן התגברות והתעוררות וחיוק מידי פעם, אך אין כאן ממש נסיון של "חמישים על חמישים" בין טוב לרע.

הבחירה האמיתית היא בין "שמד" ל"רצון", 'רצון' פירושו חיפוש תמיד, כלומר, התקדמות תמידית! בין כשהולך כסדר, ומצליחים בעבודת ה', ובין כשלא הולך כסדר, ואפי' במצב של נפילות ח"ו, לא לעזוב את הרצון, לחזור שוב ושוב לעצמו, לסובביו, ובעיקר - בשיחה עם השי"ת, מה אני רוצה באמת! להמשיך לרצות את הגבוה ביותר, גם במקום הנמוך ביותר!... זהו עבודת ה'רצון', וזהו בעצם ה'חיים', מצב של תנועה (פנימית) תמידית.

ההיפך מזה הוא 'שמד': שמד פירושו: איש, הרמת ידים, חידלון. בדרך כלל זה קורה בנפילה, אחת או כמה ר"ל, עד שאדם מרים ידים, ואומר 'עד כאן, זה לא בשבילי, אך אפי' אדם שלא נפל, אם אינו ממש לחפש, זהו ג"כ בחינה של 'שמד', כלומר, חוסר חיפוש, חוסר רצון, תנועה פנימית 'דוממת', ייתכן שהוא 'עושה' הרבה דברים, אך בלבו יש 'שמד'. לגבי הרבה חלקים ורובדים (שאליהם אינו שואף, או שמהם הוא כבר התיאש), הוא 'משומד' ר"ל, 'שמד' מוחלט הוא כאשר אדם כל כך מיואש עד שהוא מתנגד לגמרי ממקורו רח"ל.

את הנקודה הזו רוצה מאתנו השי"ת! "בחבור" בו, ו'לחבור' בתורה וקיומה, כלומר "לרצות", ע"כ, בשונה מדורות קודמים שהיה אפשר להשלות עצמו, עקב הצלחותיו, והרגשותיו, שהוא עובד את ה', גם בלא עבודת הרצון; בדורנו אין משהו אחר, המצב ה'מעשי' בעבודת ה', אפי' החיצונית, לא קלה, וכש"כ הפנימית, של שנשאר לנו הוא "לרצות", אבל עד הסוף! ראש בקיר! זה אני רוצה, פה אני נשאר, וזמנה לא תנוע. כמובן שמי שרוצה באמת, מתפלל, וממתין בסבלנות, בלי לעזוב את המערכה, מגיע בסוף.

מאיפה מקבלים את החת הזו? מדיכין לוקחים את ה'רצון' הלוה? אין מעוררים אותו בכלל, ואיך שומרים על גחלתו בקביעות שלא תכבה? הלא אנו רח"ל עמוק עמוק בתוך ה'שמד', אין יוצאים משם?

משה רבינו! הוא היה לו את החכ להוציא יهودי מכל בחינה של 'שמד',

מעגל קסמים

מגנט האהבה האדיר בתבל, שולח בדממה את עיגולי כוח המושך שלו, עמוק אל הלב של הלב. אנשים בכל העולם מרפים את אחיזתם ונענים לגלים האלה, בהתרפקות שקשה לתאר.

◆◆◆

מה זה הפלא הזה, מי הם האנשים האלה, מה עובר עליהם, כשהם נשאבים אל הסופה הלוהטת, הרוחק מן העולם לפלנטה אחרת? מי יכול לתת שם או כותרת להזמנה הדוממת, המפלחת בימים אלה את קירות המציאות?

ואיך אפשר לחיות ליד תופעה כזאת, במקביל אליה, כששום דבר מהעולם המוכר לא נותן לה תירוץ שיניח את הדעת? כמה זמן עוד יהיה אפשר להתעלם?

◆◆◆

בחור אחד שאנתנו מכירים, חרדי מבית חשוב, ראש מכריז שעיב את הלימוד, נשר והתרחק ועזב את הכל, קם השנה ונוסע לאומן. למה? שאלנו אותו בטון של מה-הקשר.

"אני מרגיש שאני חייב לעשות את זה", הוא אמר. הוא לא יודע, שגם אותו לכד היעגול.

◆◆◆

מי שמתנגד, לא יודע למה הוא מתנגד. זה אסור, זה מותר, זה צריך, זה לא צריך, יוצאות מילים מנותקות מאנשים רחוקים שמסתכלים ולא מבינים מה הם רואים. אין דבר, אומרים האחרים וחיוך בעיניהם, עוד מעט תבינו. אולי השנה, אולי בחודש הבא, היעגול הזה ייקח גם אתכם.

הם אומרים 'לא תודה' ונרתעים לאחור, אומרים 'מוחל טובות', ולא יודעים באלה טובות מדובר, ושבעד כל הון שבעולם, נשמתם אינה מוחלת אותן.

אין דבר, אומרים האחרים, עוד מעט תבינו, עוד מעט תבואו גם.

◆◆◆

עוד מעט יבוא העולם כולו, זה פשוט כור גרעיני כזה, שעוצמתו מצטברת וקרובה נקודת ההתכה.

יהודי, ועוד יהודי, ועוד יהודי, ועוד יהודי, ועוד יהודי... חיים, ועוד חיים, ועוד חיים, ועוד חיים... נשמה, ועוד אחת, ועוד אחת, ועוד אחת... אלוקות יהודית שנפוצה על פני כל כך הרבה מקומות בארץ, ניתקת ממקומה ומצטרפת אל הצדיק, חורים חורים נפערם במפת העולם, נדבקים בקודש ומושיכים איתם את כל מי שהם ואת מה שהם עושים.

בתחילה נפיערו עשרות חורים כאלה, אחר כך מאות, אחר כך אלפים, ועכשיו עשרות אלפים. אחר כך מושך חור, ודרכו בוקע אור, רקמת המציאות נפרמת, ומתגלה מה שמאחור.

◆◆◆

הלב של כל הלבבות יונק אותנו אליו ואנתנו נענים לו בדמעות עמוקות כתרומה.

כל כך חייכני שתיקח אותנו, אבא. אל האהבה שלך. אל התשובה שלך. אל הצדיק שלך. כל כך נהנקנו מתחת לכל שכבות הפיח והטיח, הדם והבשר, המטבעות והקרקיות. כל כך רצינו משהו, ולא ידענו איך קוראים לו. עכשיו אנתנו יודעים. קוראים לו אומן ראש השנה.

קוראים לו אהבת עולם.

◆◆◆

המשך בעמוד הבא <<<

סיפורו של אברך בן תורה, על נסיעה פלאית לראש השנה, רצופה נסים ונפלאות

>>> המשך מהעמוד הקודם

לתכלית הרצון, וע"כ "מושה" (345) עומד בין "שמד" (344) ל"רצון" (346), ותפקידו להעביר כל אחד מוכן לטעם.

משה רבינו איננו, ואפילו קברו נסתר מאתנו, אך כבר גילו לנו בזה"ק "אתפשוטות דמשה בכל דור ודור", כל צדיק יש לו את הכוח הזה שנקרא "מושה", להעלות אותו משמד לרצון.

ראש השנה

נחזור רגע ל"ראש השנה". מהו ראש השנה? ר"ה הוא יום הדין! כל אחד נידון אם יזכה לחיים או וכו', כולנו רוצים לחיות, מבקשים, וחוזרים ומבקשים "זכרונו לחיים" "כתבנו בספר החיים", רבש"ע, תן לנו חיים, תן לנו כל מה שנצרך כדי לחיות.

אך ראה זה פלא, בנוסח התפילה, כאילו שכחו מכל הסיפור... לא מוזכר: לא חיים, לא בריאות, לא פרנסה, ולא שום דבר, רק "מלוך על כל העולם כולו וכו'" "ידע כל פעול כי אתה פעלתו וכו'", מלכויות, זכרונות, שופרות, ובכן תן פחדך, ויאתיו לכל לעבדך, מלכות ה', וגאולה וכו' וכו', מה פשר הדבר?

הוא אשר דברנו. אנו רוצים לחיות, אך האם אנו יודעים מהם "חיים"? חיים פירושו "רצון", ו"רצון" הוא קבלת מלכות שמים, לחיות ברצון תמידית למלא רצון ה', מתוך ביטול גמור, לית לי מדידי כלום, לא אכפת לי: כן הצלחתי או לא הצלחתי, כן הגעתי או לא הגעתי, אכפת לי רק דבר אחד, "מה ה' רוצה ממני כעת!!!" זהו חיים! על החיים הללו אנו מבקשים בתפילה, ועל זה אכן התפילה מלאה מתחילה ועד סוף.

אך מה אעשה, אם אני לא מרגיש שזה מה שאני רוצה? אני בפנים רוצה דברים אחרים לגמרי: כסף, כבוד, תענוגים, ותאוות, איך אוכל אי"כ לבקש ע"ז כשהוא לא "אני"? כאן אני מוכרח משהו שיבא ויעשה לי "טיפול", יעשה סדר בפנים, ינקח את חלקי ה"שמד", וירביע במקומם את חלקי ה"רצון". צריך אי"כ לחפש מי מוכן לעשות עבורי טיפול זה, איפה, מתי, (וכמה זה עולה).

אומן ראש השנה

כאן מגיע החידוש! יש מקום כזה, יש "מטפל" כזה, קוראים לזה "אומן" (ולא להינמן), שם יש מי שעושה את המהדרה, ללא תשלום, רק בתנאי אחד: תהיה אצלו בזמן המתאים, כלומר, בראש השנה! אם תהיה שם, תוכל פתאום להרגיש, שבאמת הלב מתמלא ב"רצון", באמת אני רוצה את החיים האמתיים, אה"כ במשך השנה, כבר תוכל נכון יותר למלאות את המטרה, שבשבילה אנו פה, עם כזה רחוב, ועם כזה לב...

מדוע דוקא שם? אולי ב"מחל המערב", או ב"קבר רחל", או אולי אצל רשב"י במיוקן השאלות צודקות, המציאות לא. לא משום שהם מקומות פחות חשובים, אלא משום שהם לא בקשו ממך לבא לשם, ולא הבטיחו שום דבר אם כן תבא, אלו מקומות נפלאים, אבל אם ה"טיפול" חשוב לך, תיגש למי שקרא לך.

לא מדובר בתאוריות "על הנייר", מדובר ב"מציאות בשטח", מי שראה - יודע, ומי שלא - לא יוכל אפילו להאמין.

עומדים שם בערב ארוש השנה, שורות שורות של בני אדם, אלפים, עשרות אלפים, מ'עגילים וקוקו, ועד תלמידי חכמים, צדיקים וקנים, עומדים צפופים, ומשתחיים צפופים, אין מקום להכניס סיכה, במשך שעות ארוכות, במצב של "צום" (כנפסק בשו"ע), הצעקות והבכיות מוקיעות שחקים, נראה כאילו כל העולם שבת, לא מעניין שום דבר. ועל מה הצעקות, על מה הבכיות? על כסף, כבוד, רפואה וכו'? אולי גם, אך לא, ממש לא העיקר, מעט הקשבה תגרום להלם של ממש, כולם זועקים במר נפשם, בכלות הנפש, על גלות נפשם, על הנפילות והקשיים, על המכשולות והמעידות, ובעיקר, מבקשים ומתחננים על העתיד, על פתיחת הלב, התחדשות, טהרה, קרבת ה', תורה, תפילה, קדושה וכו' וכו', ועל - ה"רצון"!!! לא יאומן כי יסופר, ימות המשחח כמש.

פשוט מאד, עשרות אלפי יהודים, עוברים טיפול ביד "אומן", ועוברים בה אחר זה ובבת אחת - מכל חלקיק של "שמד", למלא חפניים "רצון". נכנסים כמו שנכנסים, ויוצאים ב"א חדשים, כפשוטו ממש.

ההמשך פשוט מתבקש: התפילות של ראש השנה ברוב עם (אלפי איש!), בהתעוררות עצומה, והשתכחות הנפש ונפלאה, מבקשים על החיים האמתיים באמת, מתעוררים באמת ובאופן הנכון לקול התקיעות, מתענגים על ה' בסעודת הנהגה, והשמחה שבמוצאי החג, כבר חורגת לגמרי מגבולות הטבע, וחוזרים לארץ ישראל, ומתחילים לחיות כבן ישראל, חיים של בני בכורי ישראל, ושל "ישראל אשר בך אתפאר".

להתפלל כל הזמן שאני יזכה להיות בר"ה באומן. הימים עוברים, ובכל יום אני מתקשר לבני ברק לשאול אם כבר הגיע הדרכון, והתשובה היא שלילית.

עבר שבוע, הגיע יום שני כזו אלול, ידעתי שאם אני רוצה להיעזר בר' יחזקאל זו ההזדמנות האחרונה. לא התייאשתי וחזקתי את עצמי שהישועה יכולה להיות כרוף עין. הגיע הערב, והדרכון טרם הגיע. ר' יחזקאל יצא לדרוך, ואני נשארת לבדי...

באותו לילה, אור ליום ג' כ"ח אלול, יצאתי ליער הסמוך, ובקשתי הרבה מהשי"ת שיזכה אותי להיות ר"ה באומן, ופיתחו לי כל המניעות העומדים בדרכי, כי אין מנצור לה' להושיע בכל מצב. בבוקר התחזקתי שאני יוצא לדרך ויהי מה. הכנתי לעצמי מה שאני צריך ליו"ט, ויצאתי לכיוון בני ברק.

הגעתי לבני ברק בצהריים, ואז התבררתי שהדרכון הגיע. הגעתי לביתו של האברך לקחת את הדרכון בשמחה רבה, אך מתוך ידיעה שאיני יודע מה ההמשך. הסכום שהצלחתי לאסוף בעמל רב עמד על סך \$300 בלבד, סכום שאינו מספיק אפילו לחצי כרטיס, בפרט בשלב מאוחר כל כך. אך התחזקתי בלבי שהשי"ת יעזור.

חברי הגיש לי את הדרכון, ושאל: יש לך כסף לכרטיס? עניתי לו: את האמת שיש לי בעיה גדולה בנושא. לתדהמתו הוא אמר לי: שמע, יש בשרוטי כעת סך \$800 שאין לי צורך בהם לתקופה הקרובה, קח אותם בהלוואה, ותחזיר אותם בעוד כמה חודשים. הוא אפילו לא ביקש ערבות, רק שטר בכתב יד. והנה כבר הכסף בידי.

השלב הבא הוא להשיג כרטיס. ביורר קצר מעלה שהטיסות מלאות עד אפס מקום. התקשרתי ל"דרך צדיקים" והפקיד אומר לי: ה' אוהב אותך, ברגע זה התפנה כרטיס להיום בלילה [ליל רביעי כ"ט אלול]. המחיר של הכרטיס היה גבוה במיוחד, אבל לא חשבתי פעמיים, ותפסתי אותה בשתי ידיים בשמחה עצומה, שהנה סוף סוף הרצון שלי הולך להתגשם, ואני הולך להיות באומן בראש השנה.

המטוס אכן המריא בשעה 10:40 בליל זכור ברית, נחתנו בקיב בשעה 1:30 בלילה, התארגנו על האוטובוסים, ועד שהגענו לאומן היה 6:00 בבוקר. לאחר מעשה התברר לי שהייתה כאן עוד השגחה פרטית. שמתי בצער שהטיסה שהייתה אמורה לצאת אחרי הטיסה שלי, לא יצאה לבסוף, וכל אלו שגרשמו אליה נשארו בארץ. אילו הייתי נרשם לשם - מה שלא היה רחוק בכלל - הייתי אף אני אחד מהם...

לאחר התפילה בבוקר, ניסיתי לברר על מקום לינה ואוכל עבור החג. הסכום שנשאר בידי עמד על סך 400 ₪. השגתי אוכל לחג בסכום של 200 ₪ [בהכנסת האורחים המרכזית], ונשארו בידי 200 ₪, סכום שלכל הדעות אין בו די עבור מיטה, ולו הפשוטה ביותר. וכבר חשבתי שאשאר בלא מקום לינה.

אך מן השמים רצו אחרת, חסדי ה' כי לא נתנו, ומאת ה' המסבב כל הסיבות היתה זאת, שבקשתי שיחת טלפון מאברך אחד שמצאתי ברחוב, כדי לאחל שנה טובה להורים שלי, (את המספר הזר שהופיע על הצג, הסברתי בכך שהפלאפון שייך לחבר שבא מחו"ל...), לאחר שהתקשרתי, התעניין בי אותו אברך (מיוזמתו) אם אני מסודר עם אוכל ולינה, ועניתי שאין לי עדיין מקום לינה, אומר לי אותו יהודי, השווער שלי בא לכאן עם כל המשפחה, ושכרו הרבה מטות, אולי נשארה מיטה פנויה, ואכן לאחר בירור הוא מצא שיש מיטה אחת פנויה אצל השווער, שהייתה מיותרת, ולא הייתי לשלם עליה כלל...

בה לא תם העניין. כשחזרתי לארץ ישראל. קרא לי ר' יחזקאל, ואמר לי שנודע לי שהייתי באומן. והוא רוצה לעזור לי בזה. ולכן ביקש שאבא אליו במשך השנה והוא יעזור ככל יכולתו. באתי אליו כמה פעמים, ובכל פעם הוא עזר לי עוד מעט, עד שכיסה עבורי את רוב הסכום.

ולא זו בלבד. במשך השנה זכיתי בסייעתא דשמיא למצוא את זיווגי. קבלתי שידוך מצוי, מבית מיוחד מאד, משפחה ליטאית שקשורים אף הם לברסלב, ובה"כ ימינו להקים בית נאמן בישראל.

הסיפור דלהלן, מכיל בתוכו מסר כפול. מחד הוא מגלה השגחה גלויה ונפלאה, ונסים של ממש. ומאידך הוא מגלה כיצד גם ברגעים של הקושי וההסתרה, מנסתרת ההשגחה העליונה, ובסופו של דבר מתברר שהכל היה לטובה. וכמו שידוע מרביה"ק, שבזמן שיהודי רוצה לקרב את עצמו להשי"ת, מן השמים מוזמינים לו נסיונות כדי להגביר את החשק ע"ז.

והמסר העיקרי של הסיפור, הוא מה כוחו של רצון אמתי. שבכוחו לשבר כל מה שנראה בעינינו למניעה, ולהסתרה, ולמצוא את השי"ת בכל מצב, ובסופו של דבר, העקשן יצליח להגיע למה שצריך להגיע בס"ד. כי לית רעותא טבא דאתאביד.

***

גדלתי בבית ליטאי למשפחה חשובה ומכובדת, ולמדתי בשיבה ליטאית חשובה בדרום. היו לי כמה פעמים מחשבות לנסוע לאומן לראש השנה, מחמת הדברים הגדולים שקראתי ושמעתי על זה, אבל תמיד חשבתי שזה לא הגיוני, גם מצד זמן, וגם מצד ההורים והמשפחה והחברים, ואולי ג"כ זיק לשדוכים וכו' וכו'.

והנה לפני כשנה, בחודש אלול תשע"ד, התעורר אצלי רצון חזק מאוד שאני מוכרח לנסוע ויהי מה, ובוודאי שאני לא פסיד כלום מזה, כי לא מפסידים מדבר טוב שעושים, מה גם שכבר הייתי בגיל 12, ורציתי מאוד למצוא שידוך, ונתעוררתי מאד כמה שראיתי שרבי"ל אמר 'אצלי נמצאים כל האבדות, ונוכרתי מאמר חז"ל 'דרכו של איש לחזר אחר אבדתו, וא"כ קיוויתי שבכותב זה אמצא את הדרך שלי השנה, וזה נתן לי עוד דחיפה להיות עקשן גדול, ולנסות בכל הכוח.

התחלתי להתפלל ע"ז. והנה באמצע חודש אלול פניתי לאחד ממכרתי, ושאלתי אותו אם הוא מכיר מישהו שיכול לעזור לי בעניין זה, והוא השיב לי, שהוא מכיר יהודי באותה עיר - שאף הוא היה ליטאי והתקרב לברסלב - והוא עוזר רבות לאנשים בעניין זה.

זה היה ביום חמישי ט"ז אלול, פניתי לאותו יהודי [ש'צורך הסיפור נקרא לי ר' יחזקאל], וספרתי לו שאני רוצה מאד לנסוע. הוא שאל אותי: 'האם יש לך דרכון?' עניתי: 'לא'. 'האם יש לך בסיס של סכום מינימלי?' עניתי ג"כ: 'לא'. אמר לי ר' יחזקאל: 'בא תתחיל לעשות משהו, ואחר כך ננסה לעזור. דבר ראשון תעשה דרכון ותנסה לגייס קצת כספים ואח"כ נראה מה נוכל לעשות בשבילך'. הוא הוסיף: 'אני נמצא את עך יום שני בלילה או לכ"ח אלול, אחר כך אני כבר נוסע, לכן תשתדל לבא אלי לפני כן'. והוא סיים: 'אבל דע לך, שהעיקר הוא הרצון! ואם תרצה באמת - בוודאי תגיע!!'

קבלתי את דבריו, והתחזקתי מאוד בעניין הרצון. ואז התחילה ללוות אותי השגחה פרטית מופלאה על כל צעד ושעל, עד הרגע האחרון. כשבכל פעם נראה מחדש שאין סיכוי לצעד הבא, ו'פתאום' זה מוסדר.

חכיתי שיחיה לי את האפשרות לגשת למשרד הפנים. מחר זים שיש, אח"כ שבת, וזה לא שייך. ביום ראשון י"ט אלול רציתי ללכת אבל היה אונס שלא יכולתי, ולמעשה, רק ביום שני כ' אלול יצאתי מיהשיבה שנמצאת באחת מערי הדרום, לכיוון באר שבע הסמוכה, כדי להשיג דרכון לצורך נסיעה. לא היה לי מושג איפה נמצא 'משרד הפנים' בבאר שבע, מימי לא הייתי שם, אבל התחזקתי בבטחון בהשי"ת ויצאתי לדרך.

בהשגחה פרטית, עצר לידי טרמפ, כשהוא מודיע שהוא נוסע לבאר שבע על די משרד הפנים... עליתי עליו והגעתי בס"ד ישר למחוז חפצי, בלא צורך לחפש את המקום.

נגשתי להזמין את הדרכון, ושאל אותי הפקיד: להיכן לשלוח את הדרכון? לא יכולתי כמובן לתת את הכתובת של ההורים, אז נתתי כתובת של אברך ממכרתי שגר בבני ברק. ואז אמר לי הפקיד: תוך עשרה ימים זה יגיע. עמדת נדהם, הרי היום כ' אלול, ועוד עשרה ימים כבר ראש השנה. אמרתי לו: אני חייב את זה יותר מוקדם. ובקשתי שלפחות יצין על הטופס שזה דרוך.

חזרתי לשיבה מתוך תקווה שהעניינים יסדרו בס"ד, ובניתיים התחלתי לגייס כספים כמה שיכולתי, תוך כדי שאני ממשיך

הקבצו לבית ולמשפחה

בית וועד לחניכי הישיבות
העוסקים בתורת מוהר"ן מברסלב זצ"ל

לחזור הביתה בתשובה

בוא הביתה בתשובה

בחודש אלול חוזרים בתשובה. על פי רוב, תשובה מתקשרת אצלנו לאשמה, לבושה, לילא בסדר, לביקורת. אבל זה רק בגלל שאנחנו לא יודעים מה היא באמת תשובה. בליקוטי מוהר"ן תורה ל"ה, מוהר"ן מביא לנו הסבר מילולי למושג תשובה. הוא אומר: "דע, כי תשובה היא לשוב את הדבר למקום שניטל משם"

לעשות תשובה זה לא להתייבש או להיות מוקע אל עמוד הקלון. לא תשובה זה פשוט לשוב. לשוב הביתה. לחזור פנימה. לחזור אליי. לחזור אל הטוב. לחזור אל הקשר עם השם. תשובה זה "לשוב את הדבר למקום שניטל ממנו" - כמו השבת אבדה. להשיב את הדבר למקום שממנו הוא נלקח.

בחודש אלול מתארים ח"ל את הקב"ה במילים "המלך בשדה". המלך יצא מהארמון, הוא בא ממש עד אלינו הזרוקים בשדה, ועושה לנו השבת אבדה. הוא לא כועס עליך ולא זורק אותך. לא מאשים ולא מבייש אותך. הוא מחבק. הוא בא לתת לך יד ולקחת אותך בעדינות. בוא, בוא הביתה. אתה הרי כל כך רוצה להיות במקום אמתי. אתה כל כך רוצה להיות במקום טוב. הלכת

במשך שנים רבות אלול היה תקופה מאוד קשה ומעיקה בשבילי. תקיעת שופר הראשונה עוררה בי רצון לעצום עיניים ולהתעורר בסוכה... שיקרה נס ופתאום נהיה כבר אחר, בהקלה הזאת של הצום שמסתיים ומשוה מתוק ונפלא שוטף את האוויר והולכים לסוכה עם כל המרץ והפטישיזם.

כשהתחלתי לשוב דיבורים משיבי נפש מתורתו של מוהר"ן, הכול השתנה לי. לא השתנו לי המדרשים; השתנתה לי ההבנה. נכון שאריה שאג מי לא ירא, נכון שדגים שבים רועדים, נכון גם ענין הכבשה עם הפס האדום, ובכל זאת, אלול הוא חודש הרחמים והסליחות. חודש הקירבה, האהבה והתחדשות התקווה.

ופתאום הציפה אותי הקלה אדירה. אלול בא, איזה זיפי!

אחרי שנה שלימה שבה הלכנו והתרחקנו ועבר עלינו כל כך הרבה, אחרי כל החופש הגדול והצחוק, המאובק והמטושטש הזה, הנה בא אלול והעולם נשטף בגל של רחמים ואהבה. המלך בשדה. הקדוש ברוך הוא פה. הוא פשוט בא עד אלינו - "אני לודי ודודי לי".

מה בקשתך?

שאלה:

בעלי רוצה לנסוע לראש השנה לאומן.

אומר את האמת, קשה לי מאד לקבל את הרעיון: קודם כל, מה בכלל העניין של הנסיעה לאומן, ועוד בראש השנה? והאם בכלל זה בסדר לעזוב את ארץ ישראל בשביל זה?

וגם אם יש בזה עניין, וזה מותר, אבל מה פתאום לעזוב את הבית בחג, ולהשאיר אותי לבד עם הילדים. וגם מה עם הסביבה, מה אומר להורים, ומה אסביר לשכנות, זה נראה מאוד מוזר ומאד חריג.

ובקיצור, כל העניין נראה לי ממש רחוק ומשונה, וקשה ליישום. אבל אני רואה שבעלי מאד מתלהב מהרעיון, ולא מוכן לוותר עליו. לכן, אשמח לשמוע קצת על הנושא, ולקבל מענה על השאלות שהזכרתי.

ר.ג. ירושלים

תשובה:

לכבוד גברת ר.ג. היקרה, קבלתי את שאלותיך הסוערות, ואשתדל לסייע בעז"ה כמיטב יכולתי.

את כותבת 'קשה לי לקבל את הרעיון'. בודאי שקשה לך, איך לא. משהו כזה מושנה, חדש, אחר, ולא מובן. אחרת מכל מה שניקת מבית הורך ומחסימינו. את בודאי מרגישה כאילו שומטים לך את כל הבסיס שאת עומדת עליו. וכשאדם רועד, הוא מתחיל לצעוק כל מיני דברים בערבוביה. ומכאן כל המטר המבורך של שאלותיך, שנובעות אכן מתוך השינוי והבלבול.

זה מוזכר לי את מה שכתבתי בגליון מס' 1, בו תארתי את קורות חיי והתקרבותי לברסלב בעקבות אחי (צ"ל). וברשותך אצטט לך קטע ממנו: "ואז החלו השאלות. כל יום שיש כאשר אחי היה חוזר הביתה לקחת בגדים לשבת - הייתה בידי רשימת שאלות כתובה: למה כך, ואיך כך, ואיך אחרת. מטבעי אני אוהבת לחקור דברים לעומקם, והשאלות היו מנוסחות היטב.

"זכורה לי תשובתו: 'אני נעיר צעיר, גדול ממך בשנה בלבד, ישנם שאלות שאין לי עדיין תשובה, ישנם כאלה שכן. אבל רשימת השאלות הארוכה מראה שאת עדיין בחוץ - כנסי פנימה, תתחילי לקיים את העצות, ואז אוכל לענות לך'.

"התחלתי לקיים את דבריך, ואז החלה תופעה מעניינת - השאלות נעלמו לי!... האמונה בעניינים האלו תפסה את ישותי, לא כי קבלתי תשובות,

הרבנית דבורה קרשבוים - בתו של הגה"צ ר' יעקב גלינסקי זצ"ל

מובא ב"חיי מוהר"ן", כ"דאי לעיין שם בכל הנושא).

ובקיצור: מוהר"ן מתחנך לכל נפש יהודי, תציל את עצמך ובוא אלי לר"ה. מדוע? הוא לא מסביר, אבל הוא נותן לנו להבין שמדובר במשהו עצום שאין לו תחליף. וזה דווקא בראש השנה ולא בשום זמן אחר.

אז בואי נעשה חשבון עם עצמינו: הרי מה זה ראש השנה 'הרגיל' שאנחנו מכירות - פחד, מתח, חרדה, וכיוצא בזה. וזה לא סוד שתמיד רצינו שהימים האלה כבר יעברו, ולא נהיה מאוימות מפחד הדין שחורף לנו את כל מה שיקרה כל השנה הבאה כולה. תמיד אמרו לנו, שאם אנחנו רוצות להתעורר, שניזכר ונדמיין אלו צרות היו כל השנה שעברה - והרי הכל נחתם בר"ה שעבר - ורק מזה אפשר לקבל פיק בריכים.

ובכן, מה נעשה עם כל זה? נקבל פחד וחלחלה, ומה הלאה? בודאי נשתדל להתפלל, לצעוק, להתעורר, לחזור בתשובה (מה זה?). אבל הרי גם שנה שעברה עשיתי את זה, וכביכול זה לא הועיל. אם כן איזה סיכוי יש לי בכלל? והנה בא אדם גדול מלפני מאתיים שנה, שהכריז והודיע לכל באי עולם בכל דור: "מי שמגיע אלי לר"ה, אני יכול להושיעו ולתקנו" - האם לא נקפוץ על ההצעה?

אילו היו אומרים לנו: תשלחי את בעלך לחו"ל לראש השנה, והוא יחזור עם 10 מיליון דולר. הרי לא היינו שואלים שום שאלות, וכל הקושי שהזכרת בשאלות 3,4 היו מתגמדים, והרי פה מבטיחים לנו "ה-כ-ל, והכל פרושו 'הכל', לא רק 10 מיליון..."

קשה לי להעביר לך תחושות של ארבעים שנה ר"ה לבד, אבל תאמיני לי שאני כ"כ שמחה בר"ה למרות הקושי (בכל תקופה יש לקושי צבע אחר), כי אני מאמינה שזה הסיכוי היחיד שלי לשנה שלמה מתוקה וטובה ונוכחה. אולי אוסיף עוד הערה: אני מתפללת כל השנים בראש השנה בבית הכנסת בנוסח ישיבתי (כי אין מנין של ברסלב בשום קהילה ועיר רק ב-ים ומירון), ואני מתענגת על התפילה שהיא מלאת יראת שמים והתעוררות. אבל אני שואלת תמיד את עצמי: מדוע הפחד והבכיות קורעות את השמים! דווקא ב'ינותנה תוקף' ולא בפיוטים של המלכת ד'? הרי זה עקר של יום! והתשובה היא, כי אחר שבראש השנה השי"ת כותב לנו את כל השנה, זה פחד נוראי, ומימלא מי פנוי להתענג על רצונו לראות את מלכנו, ולפחד מהדר גאון עוזו של המלכת ד'. אבל מי שיש לו כוז הבטחה באמתתת, יכול להתענג ולשמוח על המלכת ה'.

שאלות למדור זה ניתן לשלוח לכתובת: משפחת קרשבוים, רח' הרב מבריסק 6 בית שמש. או לדוא"ל: ale2@okmail.co.il ולצייני: עבור מדור "מה בקשתך".

לכתך אחרי

בימים אלו עומד על הפרק נושא, שלרוב הבעלים הוא מאד חשוב, ולרוב הנשים הוא מאד מפתח.

הנושא הוא: "הנטייה לראש השנה".

מסתבר שאלו מאתנו שעברו שלב אחר שלב את כל הגליונות עד עתה, עלולות לקבל ביום מן ימים-אלו את הבקשה הלא-הגיזנית אבל גם לא-מפתיעה: "מה את אומרת על ראש השנה?... והתשובה שכל אחת רוצה להשיב הוא: "מה פתאום, השתגענו?" ולמרות זאת, לפעמים הכן הוא בלתי נמנע.

כך או כך, הנושא הוא נושא, והיינו רוצות לדעת עליו ולשמוע עליו.

במדורים "מה בשתתך" ו"פגישה תמיכה" - הנושא כבר הועלה, והחומר שמוצג בו בהחלט מקדם אותנו בנידון. ובכל זאת, אנו זקוקות לעוד... לשם כך, נוסף בגליון זה [ובגליון הבא בע"ה] "מוסף" מיוחד שמוקדש כולו לנושא. כאשר בפעם הזאת הוא עוסק יותר בהברחת העניין, ומיועד יותר עבור הגברים, ובפעם הבאה הוא ינסוק בע"ה בחלק ההתמודדות, ובשאלות שצפות בלבבות כולנו, והוא יהיה מיועד יותר עבור הנשים.

קראו ותחי נפשכם

הודעה משמחת

בימים הקרובים יופעל בע"ה

קו מענה

מיוחד לבני תורה

הקו מיועד עבור שאלות בעבודת ה', וקבלת עצות ע"פ משנת מוהר"ן,

וכן לקביעת חברותא בספרי ברסלב, או בירור על חברות ושיעורים לבני תורה

פרטים יבואו בע"ה

הודעה חשובה

בקרב יפתח בע"ה בית מדרש חדש

חניכי הישיבות - ברסלב

בעיה"ק ירושלים ת"ו

המקום יהיה פתוח במשך כל שעות היום

עם תאורה ומיזוג, ואוצר ספרים רחב

במקום יתקיימו במשך השבוע שיעורים, חברות, וכינוסים וכיו"ב.

כל המעוניין לסייע, בגוף או במזון, יפנה למס': 0527152518

מליבא לפומא

קבוצת תמיכה לנשים שחוו אובדן בעל ליטאי ומתמודדות עם בעל ברסלבר!
מי שמזדהה-מוזמנת! סודיות מובטחת...

פגישה תשיעית

אבי וכו לא אשמע דברין?

• מוהר"ן ייחד שני תלמידים נאמנים [תלמידו ר' אהרון מברסלב ותלמידו ר' נפתלי מנעמורוב]. והבטיח ואמר בפניהם, שמי שיבוא על קבר ויאמר שם אלו העשה מזמורי תהלים (שהם התקין הכללי), ויתן פרוטה לצדקה עבורו, אפילו אם גדלו ועצמו עונותיו וחסאו מאד מאד ח"ו, אוי אמתאן ואשתדל לאורך ולרחוב להושיע ולתקנו" ואמר "ואני חזק בכל הדברים שלי אך בזה אני חזק ביותר".

וכל זה בכל ימות השנה. אבל ראש השנה זה כבר סיפור אחר לגמרי. אבל לפני שניכנס לזה, ננסוק מיד בשאלה: מה עם הציאה מארץ ישראל.

או לפני שנענה על עצם השאלה, ולפני שנבדוק ונתבונן מאיזה שורש נובעת השאלה, וכמה היא אמתית ללא פניות ונגיעות, רק נציין שהקדמה לנושא, שברסלב בכלל בכלל לא מזלזלים בענין קדושת א"י, לחיפך, מוהר"ן הפליג במיוחד במעלת א"י, והכותב לחות בה בכל רגע ורגע, והוא עצמו מסר נפש ממש כדי להגיע לארץ ולו לתקופה קצרה, אפילו שידע שלא יוכל להישאר שם, ואף תלמידו מוהר"ן א"י לא מירך לדבר על א"י דבורים נפלאים, שלא נמצא אף אחד שהפליג כמוהו במעלת הארץ,

אם כן, לפני שאנתנו מעקמים פרצון על אלו המעינים לצאת מא"י - נכניס לעצמנו לראש, שמי שציווה לבוא אליו לראש השנה למקום מנחתו בחוץ לארץ, העריך והחשיב את א"י קצת יותר מאתנו.

עכשיו את מוזמנת לשאול את שאלותיך, ונענה אחת לאחת:

האם זה מותר הלכתית? התשובה היא - לכל הדעות מותר לצאת מארץ לשם נטיעה לקברי צדיקים. החד"א והפרי הארץ בשערי תשובה: "אם יושב בא"י ונפשו אותה והשתטח על קברי הצדיקים בחו"ל שרי לילך על דעת לחזור". המשנה ברורה מוה"ר עוד יותר מוה"ר: "אפילו לצורך מצוה קלה, כגון ראיית פני חברו מותר לצאת לחו"ל ואסור רק טיול בעלמא".

ואמנם, מעבר להלכה היבשה, יש ענין מאד גדול שלא לצאת מארץ, וכולנו משתדלות להקפיד על זה, אך כשמדובר במעלה' יש להם שם למעלות נוספות שיש בעולם, וממילא אם יש לנו טיפ סיפת אמונת צדיקים בצדיקים שחיים היום, נוסף לזה עוד קצת לצדיקים המתים, כי הרי הם גדולים וחביבים במיתתם יותר מבחיהם, ואז נסתכל על כל הענין הזה עם קצת אמונה בלב, ונבין שאין כאן שום לחול ח"ו בארץ ישראל הקדושה!

בפגישה הבאה נמשך את הנושא בע"ה, ונדון בכל הפרטים הנוספים.

>>> המשך מעמוד קודם

לא נתהוה בעולם, כי טוב לו שלא נברא משנברא, וכשבא לטהר את עצמו ולעשות תשובה, הוא הוא בחינת איה-יה, היינו שיהיה לו הוויה בעולם, היינו אנא זמין למדוי..

רבי נחמן אומר שהעומק של תשובה זה כשאדם אומר "אנא זמין למהו"י" - משפטי בארמית שמכאן מגדיר את רגע הטאולה. "אנא זמין למדוי" - אני, ברגע זה, עכשיו, פה, מוכן להיות. אני מוכן להתנהוות. אני רוצה להיות. אני רוצה להתנהוות, עכשיו. בוא נשכח את כל מה שהיה, בוא לא נאמין לכל הדיבורים המייאשים שכבר הפילו אותי עד היום, בוא נלך קדימה כאילו הרגע אני נולד, הרגע אני מתנהווה.

את זה אנתנו צריכות לחפש באלול, את הרוח חיים הזאת. לחיכנס לחיים כל יום מחדש עם רוח חיים. לא להיות זקנה. לא לסחוב את הכישלונות ואת האומללות. אין סיבה. זה לא עוור וזה לא אמת וזה לא נכון.

ליצר הרע יש עניין מאוד גדול שהעבר יתנוק לנו את ההווה ולכן זה כל הזמן קורה לנו. אבל את צריכה לומר: "אני לא רוצה את המנגינה הזאת יותר. היא לא לוקחת אותי לשום מקום!" תתחדשי, תיולדי הרגע. תגדי "אנא זמין למדוי" ותסתכלי על החיים שלך כאילו רק הרגע נולדת. השם מחדש את העולם כל יום. הוא מחדש גם אותך.

מוזעא רבה לאורייתא

הנגנו שמחים להודיע, כי לבקשת רבים, יתקיים בעוה"ת

כינוס מרכזי

לכלל בני התורה-חניכי הישיבות ברחבי הארץ,

העוסקים במשנתו של מוהר"ן מברסלב זיע"א

הכנה לראש השנה

הכינוס יתקיים בחודש אלול הבעל"ט, באולם מרווח ומפואר, במרכז הארץ

פרטים יבואו

איש את רעהו יעזורו, ולאחי יאמרו חזק

נב. ניתן לקבל פרטים, החל מר"ח אלול במס' 0527143103, 0527614899